

MIHAEL
MILUNOVIC

ACCUMULATE

Acumular

Del 10 de setembre al 30 d'octubre de 2010

Del 10 de septiembre al 30 de octubre de 2010

10 September – 30 October 2010

 FUNDACIÓ
Vallpalou

Carrer Roger de Llúria, 2, baixos 25005 Lleida

Crèdits / Créditos / Credits

Exposició produïda per / Exposición producida por / Exhibition produced by

Amb la col·laboració de / Con la colaboración de / With the collaboration of

Comissari / Comisario / Curator: Mihail Milunovic
Coordinador / Coordinador / Coordinator: Joan-Francesc Ainaud
Publica / Pública / Publisher: Fundació Vall Palou
Disseny gràfic / Diseño gráfico / Graphic design: Slavimir Stojanovic
Edició / Edición / Editing: Aibana Productora Editorial, SL
Impressió / Impresión / Printing: Bookprint

Agraïments / Agradecimientos / Acknowledgements:

Dr. Lóránd Hegyi
Galerie Georges Verney-Carron
Galerie Guy Baertschi

© de l'edició: Fundació Vallpalou, 2010
© dels textos: els autors
© de les traduccions: Joan Quesada Navidad

Tots els drets reservats
Dipòsit legal:

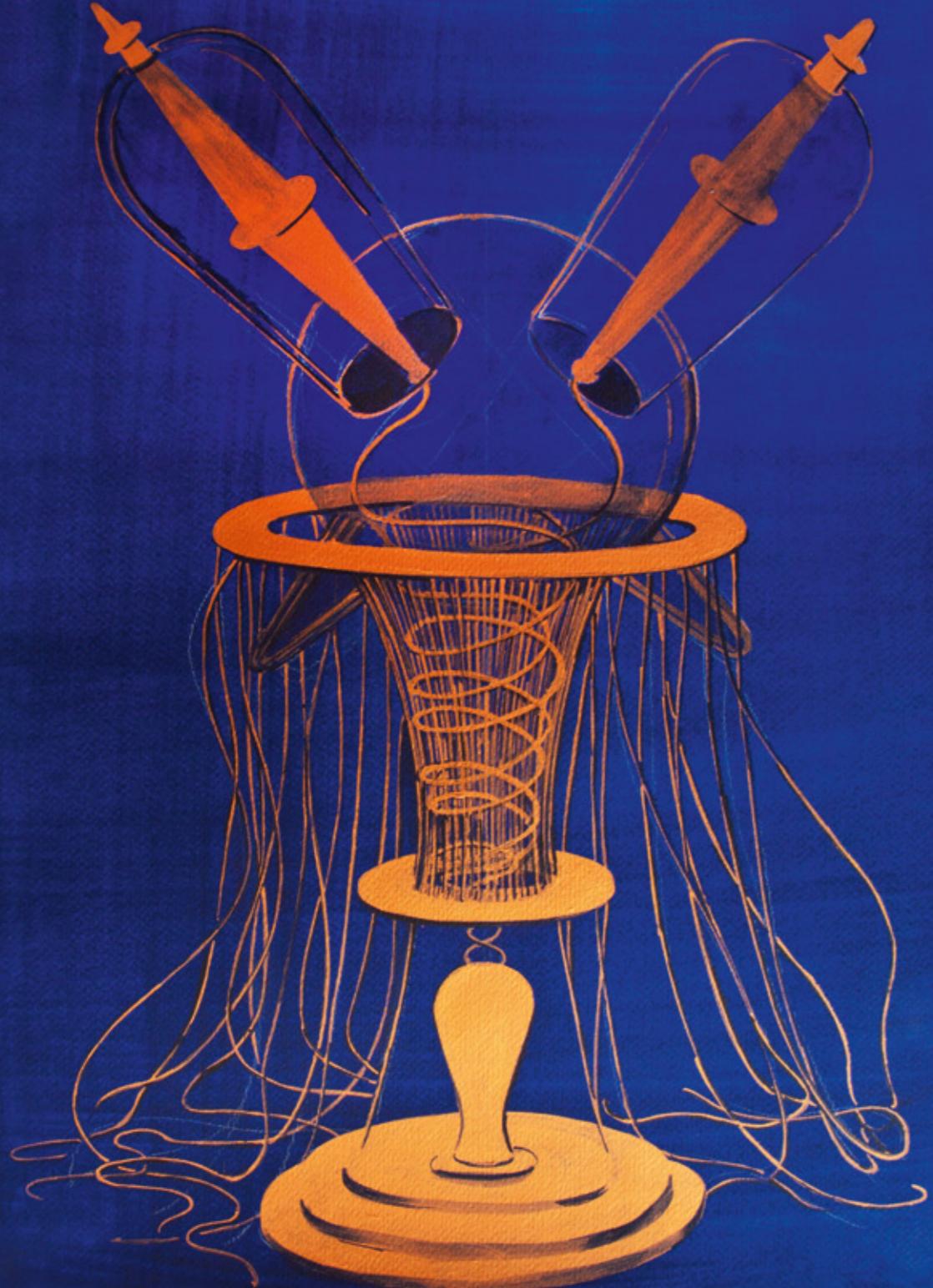
Fundació Vall Palou
Carrer Roger de Llúria, 2, baixos
25005 Lleida
Tel. / Fax 973254937
www.fundaciovallpalou.org

Patronat / Patronato / Board of Trustees
Teresa Vall Palou, Presidenta / Presidenta / Chairperson
Vicenç Altaíó, Vicepresident / Vicepresidente / Vice chairman
Lluís Vázquez, Secretari / Secretario / Secretary
Joan-Francesc Ainaud, Vocal / Vocal / Member

Direcció / Dirección / Executive Board
Joan Mari, Director
Joan-Francesc Ainaud, Director artístic / Director artístico / Artistic director

Acumulador, coure, 30 x 50 cm, 2010
Acumulador, cobre, 30 x 50 cm, 2010
Akumulator, copper, 30 x 50 cm, 2010

Estudi per a Escultura, acrílic sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
Estudio para Escultura, acrílico sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
Study for a sculpture, acrylic on paper, 56 x65cm, 2009

Índex / Índice / Contents

2. CRÈDITS	2. CRÉDITOS	2. CREDITS
7. Teresa Vall Palou	7. Teresa Vall Palou	7. Teresa Vall Palou
8. ENERGIA POSITIVA Joan-Francesc Ainaud	8. ENERGIA POSITIVA Joan-Francesc Ainaud	8. POSITIVE ENERGY Joan-Francesc Ainaud
11. EL RADICALISME DE MIHAEL MILUNOVIC: IMATGES INCÒMODES DE CONFUSIÓ DE VALORS Lóránd Hegyi	11. EL RADICALISMO DE MIHAEL MILUNOVIC: IMÁGENES INCÓMODAS DE CONFUSIÓN DE VALORES Lóránd Hegyi	11. RADICALISM: UNCOMFORTABLE IMAGES OF CONFUSION OF VALUES Lóránd Hegyi
33. SOBRE LAS MÁQUINAS BUENAS Mihael Milunovic	33. SOBRE LAS MÁQUINAS BUENAS Mihael Milunovic	33. ON GOOD MACHINES Mihael Milunovic
37. CATÀLEG	38. CATÁLOGO	39. LIST OF WORKS
41. CV	41. CV	41. CV

Successió, fullola de bedoll i acer inoxidable, 160 x 70 x 5 cm, 2007. Per gentilesa de la Galerie Georges Verney-Carron
Sucesión, chapa de abedul y acero inoxidable, 160 x 70 x 5 cm, 2007. Cortesía de la Galerie Georges Verney-Carron
Succession, birch plywood and stainless steel, 160 x 70 x 5 cm, 2007. Courtesy Galerie Georges Verney-Carron

Aquesta exposició de l'artista Mihael Milunovic suposa una fita en un any en què hem encetat una nova via expositiva, complementària de la de l'any passat: donar acollida i produir projectes expositius d'artistes emergents de fora del país, amb un currículum consolidat o en vies de consolidació internacionalment, però desconeguts o poc coneguts a casa nostra.

El nostre agraiament al suport personal i institucional rebut i, molt especialment, al de la Diputació de Lleida, a través de l'Institut d'Estudis Ilerdencs.

Teresa Vall Palou
Presidenta de la Fundació Vall Palou

Esta exposición del artista Mihael Milunovic supone un hito en un año en el que hemos iniciado una nueva vía expositiva, complementaria a la del año pasado: dar acogida y producir proyectos expositivos de artistas emergentes de fuera de nuestro país, con un currículo consolidado o en vías de consolidación internacionalmente, pero desconocidos o poco conocidos aquí.

Nuestro agradecimiento al apoyo personal e institucional recibido y, muy especialmente, al de la Diputació de Lleida, a través del Institut d'Estudis Ilerdencs.

Teresa Vall Palou
Presidenta de la Fundació Vall Palou

This exhibition of the artist Mihael Milunovic is a milestone in a year in which we have started a new line of exhibitions complementary to last year's, staging and producing exhibition projects by emerging artists from abroad, who have made themselves an international reputation, but virtually unknown in our country.

We would like to express our gratitude for the personal and institutional support we have received, especially from the Diputació de Lleida, through the Institut d'Estudis Ilerdencs.

Teresa Vall Palou
Chairperson, Fundació Vall Palou

Potser el comú denominador més pregon de les obres de Mihael Milunovic presents en aquesta exposició sigui la transgressió dels límits i tabús per tal d'establir un diàleg crític amb el seu (i nostre) context moral, filosòfic i històric. De manera diversa, però. Mentre que a *Successió o Límits* mitjançant una deconstrucció subversiva de la simbologia nacional (escut, emblema, signe) l'artista ironitza sobre la seva apropiació i ús per part del poder polític, les obres realitzades expressament per aquesta exposició (*Captor, Acumulador, Generador i Conspirador*) són màquines bones de funcionament simbòlic. Aquests objectes tècnics, l'aparença inquietant dels quals sembla lligada al constructivisme i a determinada producció industrial del segle XIX i primera meitat del XX, lluny de la seva fredor aparent, tenen un caire salvífic, taumatúrgic, que recupera per a l'art el misteri, la transcendència simbòlica. La il·lusió i l'aparença, concretades en unes formes potents, es posen, novament, al servei d'una idea forta, que es vol transformadora tant a nivell individual com col·lectiu o social.

Quizás el denominador común más profundo de las obras de Mihael Milunovic presentes en esta exposición sea la transgresión de los límites y tabúes para establecer un diálogo crítico con su (y nuestro) contexto moral, filosófico e histórico. Aunque de manera distinta. Mientras que en *Sucesión o Límites*, mediante una deconstrucción subversiva de la simbología nacional (escudo, emblema, signo), el artista ironiza sobre su apropiación y uso por parte del poder político, las obras realizadas expresamente para esta exposición (*Captor, Acumulador, Generador y Conspirador*) son máquinas buenas de funcionamiento simbólico. Estos objetos técnicos, cuya apariencia inquietante parece ligada al constructivismo y a determinada producción industrial del siglo XIX y primera mitad del XX, lejos de su frialdad aparente, poseen un carácter salvífico, taumatúrgico, que recupera para el arte el misterio, la trascendencia simbólica. La ilusión y la apariencia concretadas en unas formas potentes se ponen, de nuevo, al servicio de una idea fuerte, que se quiere transformadora tanto a nivel individual como colectivo o social. Las obras de Milunovic pueden ser

The deepest common denominator shared by the works by Mihael Milunovic on display at this exhibition might be the transgression of all bounds and taboos in order to engage in a critical dialogue with his (and our) moral, philosophical and historical context. This is achieved in various ways. While in *Succession or Bounds*, the subversive deconstruction of national symbols (*coats of arms, emblems, signs*) allows Milunovic to comment ironically on their appropriation and manipulation by political power, the pieces created expressly for this exhibition (*Captor, Akumulator, Generator and Conspirator*) are good machines with a symbolic mechanism. These technical objects – whose disturbing appearance can be seen to relate to Constructivism and to a particular kind of 19th-century and early 20th-century industrial objects –, contrary to their cold appearance, are endowed with a salvific, thaumaturgic nature that wins back for art its mystery and symbolic transcendence. Appearance and illusion, materialized in powerful shapes, become again means of expression of a key idea capable of transforming both the individual and society.

Les obres de Milunovic poden ser d'entrada desconcertants, però el seu qüestionament de valors, convencions i ideologies és una via eficaç de comprensió crítica del nostre entorn i de superació dels seus límits.

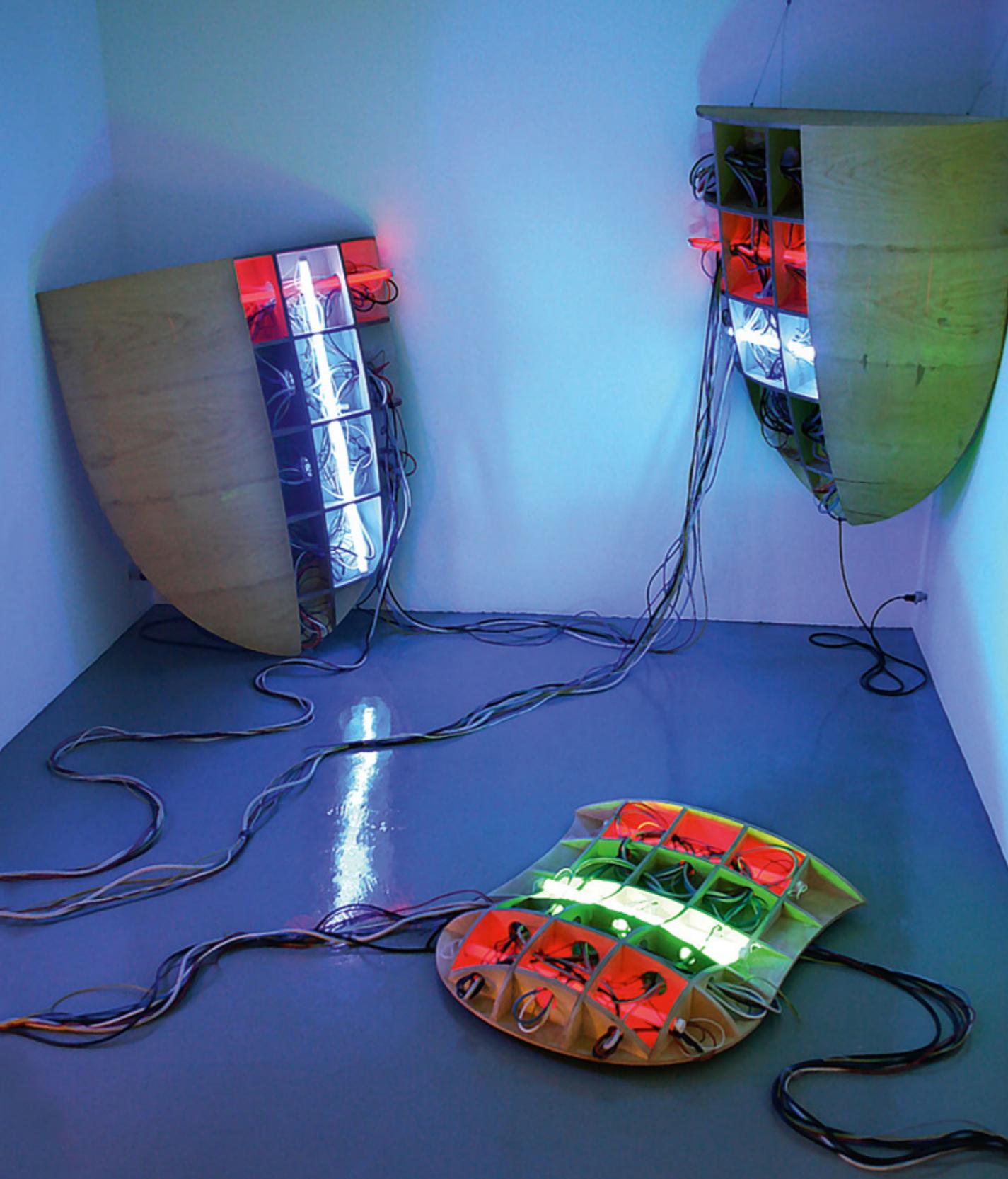
Joan-Francesc Ainaud
Director artístic
de la Fundació Vall Palou

de entrada desconcertantes, pero su cuestionamiento de valores, convenciones e ideologías es una vía eficaz de comprensión crítica de nuestro entorno y de la superación de sus límites.

Joan-Francesc Ainaud
Director artístico
de la Fundació Vall Palou

Milunovic's works may look puzzling at first, but the way in which he questions all values, conventions and ideologies allows us to assess critically our world and to exceed its boundaries.

Joan-Francesc Ainaud
Artistic director,
Fundació Vall Palou

Limits, fullola, cables elèctrics, néó, dimensions variables, 2007. Per gentilesa de la Galerie Guy Baertschi
Limites, chapo, cables eléctricos, neón, dimensiones variables, 2007. Cortesía de la Galerie Guy Baertschi
Bounds, plywood, electric cables, neon, variable dimensions, 2007. Courtesy Galerie Guy Baertschi

EL RADICALISME DE MIHAEL MILUNOVIC: IMATGES INCÒMODES DE CONFUSIÓ DE VALORS

Lóránd Hegyi

EL RADICALISMO DE MIHAEL MILUNOVIC: IMÁGENES INCÓMODAS DE CONFUSIÓN DE VALORES

Lóránd Hegyi

MIHAEL MILUNOVIC'S RADICALISM: UNCOMFORTABLE IMAGES OF CONFUSION OF VALUES

Lóránd Hegyi

La confusió i la irritació, l'efecte emocional i el racionalisme d'una iconografia política molt sofisticada creen les imatges radicals de Mihael Milunovic, que enfronten l'espectador a incòmodes i provocadores referències procedents de la història i la política, la religió i la mitologia, els contexts ideològics i l'oníric simulacre de la vida quotidiana en les noves societats de consum. Evidentment, ell treballa amb les narratives típiques de les anomenades experiències postcomunistes, narratives que reben una determinació específica en la situació post-iugoslava. Aquestes narratives són probablement més confuses encara donat el fet que, al públic europeu occidental, li costa seguir sense dificultats la sofisticada estructura de citacions i referències a la història i la política contemporànies de l'Europa Central i de l'Est. Un dels moments més autèntics i agosarats de l'art-praxi de Mihael Milunovic és justament el fet de concentrar-se en

La confusión y la irritación, el impacto emocional y el racionalismo de una iconografía política muy sofisticada crean las radicales imágenes de Mihael Milunovic, que enfrentan al espectador a incómodas y provocadoras referencias procedentes de la historia y la política, la religión y la mitología, los contextos ideológicos y el onírico simulacro de la vida cotidiana de las nuevas sociedades de consumo. Evidentemente, él trabaja con narrativas típicas de las llamadas experiencias poscomunistas, narrativas que cobran una determinación específica en la situación postyugoslava. Tales narrativas probablemente sean aún más confusas debido a que al público occidental le cuesta seguir sin dificultad la sofisticada estructura de citas y referencias a la historia y la política contemporáneas de la Europa Central y del Este. Uno de los momentos más auténticos y agosarados de la art-praxis de Mihael Milunovic es justamente el hecho de concentrarse en

Confusion and irritation, emotional effects and rationalism of a very sophisticated political iconography create Mihael Milunovic's radical images which confront us with uncomfortable, provocative references from history and politics, religion and mythology, ideological contexts and the dreamy simulacrum of the everyday life of the new consume societies. Evidently he operates with typical narratives of the so-called post-communist experiences which get a very specific determination in the post-Yugoslav situation. These narratives are probably even more confusing because the Western public can't follow without difficulties the sophisticated structure of references and quotations from contemporary history and politics in Central and Eastern Europe. One of the most authentic and courageous moments of the art-praxis of Mihael Milunovic is the very concentration at these

aquesta realitat mental i sociocultural. L'artista ha desenvolupat un vocabulari visual que reflecteix alhora l'imperi del desig i la realitat, sovint brutal i contradictòria, dels conceptes que serveixen de fonament a la legitimació de les tendències i els moviments efectivament presents dins de la política. De manera molt sofisticada, treballa amb estratègies d'irritació basades en la barreja conscient, la desconstrucció i la desfuncionalització de sistemes iconogràfics que creen i, a la vegada, reflecteixen la profunda i dramàtica confusió de valors i de referències ètiques.

Mihail Milunovic planteja preguntes provocadores sobre la rellevància dels significats en contextos polítics, ideològics i mitològics; transmet una fonamental ironia crítica respecte la seva legitimitat, i sugereix una certa lectura crítica de l'absurda acumulació d'estranyes heràldiques d'ideologies. És un mestre de la irritació, sense caure en el cinisme ni el nihilisme. Quan treballa amb logotips de la vida política, amb símbols de moviments ideològics, amb imatges de la cultura popular que han esdevingut armes útils i poderoses en mans de manipuladors polítics, el seu desig és guiar-nos més enllà de les fronteres establertes per les

Milunovic es justamente la decisión de concentrarse en esas realidades mentales y socioculturales. Milunovic ha desarrollado un vocabulario visual que refleja simultáneamente el imperio del deseo y la realidad, a menudo brutal y contradictoria, de los conceptos políticos, ideológicos, mitológicos, que sirven de base a diferentes legitimaciones de las tendencias y los movimientos existentes en la política. Con gran sofisticación, el artista trabaja con estrategias de irritación basadas en sistemas iconográficos que conscientemente mezcla, destruye, desfuncionaliza, para crear y, a la vez, reflejar una profunda, dramática confusión de valores y referencias éticas.

Mihail Milunovic plantea provocadores interrogantes sobre la relevancia de los significados en los contextos político, ideológico, mitológico; transmite una esencial ironía crítica con respecto a la legitimidad de estos, y sugiere una determinada lectura crítica de la absurda acumulación de una extraña heráldica de ideologías. Es un maestro de la irritación, sin ser, por ello, cínico ni nihilista. Cuando trabaja con logotipos de la vida política, símbolos de movimientos ideológicos, imágenes de la cultura popular que han esdevingut armes útils i poderoses en mans de manipuladors polítics, el seu desig és guiar-nos més enllà de les fronteres establertes per les

mental and socio-cultural realities. He developed a visual vocabulary which reflects at the same time the empire of desire and the often brutal and contradictory realities of political, ideological, mythological concepts which function as a basis for different legitimisation of actual tendencies and movements within politics. In a very sophisticated way he is operating with irritation strategies of consciously mixed, de-constructed and de-functioned iconographical systems which create and at the same time reflect the profound, dramatic confusion of values and ethical references.

Mihail Milunovic poses provocative questions about the relevance of meanings in the political, ideological, mythological contexts, he transmits his basic critical irony concerning their legitimacy and suggests a certain critical reading of the absurd accumulation of a strange heraldry of ideologies. He is a master of irritation without being cynical or nihilist. When he operates with logos of the political life, symbols of ideological movements, images of the popular culture which became a useful and powerful arm in the hands of political manipulators, he wants to guide us beyond borders established by conventions, naivety, blindness and

Estudi per a Escultura, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
Estudio para Escultura, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
Study for a Sculpture, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009

convencions, la ingenuïtat, la ceguesa i els prejudicis orquestrats per les ideologies artificials, manipulades, errònies, estretes, exclusivistes, del nostre temps. Mihail Milunovic posa de relleu de manera indirecta, a través del seu llenguatge al·legòric, els perills potencials de la manipulació emocional, ideològica, que utilitz la creença popular en una guerra eterna i incessant, i revela la simplificació present en una manera primitiva d'argumentar que crea odi com a fonament d'una explicació gairebé mitològica del Bé i el Mal, el Jo i l'Altre, l'Amic i l'Enemic, i que en suprimeix qualsevol aspecte de complexitat i tolerància.

Aquesta perillosa i, alhora, trista simplificació sembla que ens proporciona una explicació i una legitimació moral per a qualsevol acte cruel i brutal contra l'Enemic. Aquesta ideologia crea artificialment un sentiment de guerra permanent on la lluita, les obligacions militars, la concentració extrema de poder i la determinació d'obtenir la victòria tenen un paper central en la vida de la comunitat, mentre que la resta de valors humans en desapareixen. Aquest món tràgic i, simultàniament, absurd, irracional, apareix en els objectes al·legòrics de Mihail Milunovic, que ens mostren

una útil y poderosa arma en manos de los manipuladores políticos, su deseo es guarnos más allá de las fronteras establecidas por las convenciones, la ingenuidad, la ceguera y los prejuicios orquestados por las ideologías artificiales, manipuladas, extraviadas, obtusas, exclusivistas, de nuestra época. Mihail Milunovic pone de manifiesto de forma indirecta, a través de un lenguaje alegórico, los peligros potenciales de la manipulación emocional, ideológica, que utiliza la creencia popular en una guerra eterna, incesante, y desvela la simplificación de una forma primitiva de argumentar que lo que hace es generar odio como fundamento de una explicación cuasi-mitológica del Bien y el Mal, el Yo y el Otro, el Amigo y el Enemigo, y que suprime todo elemento de complejidad y de tolerancia.

Esa simplificación, peligrosa y triste al mismo tiempo, parece ofrecernos una explicación y una legitimación moral de cualquier acto cruel y brutal contra el Enemigo. Esta ideología crea artificialmente una sensación de guerra permanente en la que la lucha, los deberes militares, la concentración extrema de poder y la determinación por lograr la victoria desempeñan un papel central en la vida de la comunidad y con la cual todos los demás valores humanos

prejudices, orchestrated by artificial, manipulated, misguided and narrow-minded, exclusivist ideologies of our age. Mihail Milunovic manifests in an indirect way, through his allegoric language the potential dangers of emotional, ideological manipulation which uses popular imagination of an eternal, endless war and he reveals the simplification of a primitive argumentation of creating hate at the basis of a quasi-mythological explication of Good and Evil, of Self and the Other, of Friend and Enemy eliminating any aspects of complexity and tolerance.

This dangerous and at the same time sad simplification seems to give explication and moral legitimization for any cruel and brutal act against the Enemy. This ideology artificially creates the feeling of permanent war where the fight, the military duties, the extreme concentration of power and the determination for victory play the central role in the community's life and every other human values disappear. This tragic and at the same time absurd, irrational world appears in the allegorical objects by Mihail Milunovic, which present us the whole arsenal of vehicles of war and destruction as well as the whole arsenal of political manipulation and ideological infiltration into

Generator, coure, vidre i alumini, 30 x 50 cm, 2010
Generator, cobre, vidrio y aluminio, 30 x 50 cm, 2010
Generator, copper, glass and aluminium, 30 x 50 cm, 2010

per igual l'arsenal d'instruments de guerra i destrucció, i l'arsenal de manipulació política i infiltració ideològica en la constel·lació mental quotidiana de la societat humana. Milunovic aconsegueix demostrar la irracional i fosca toxicitat, emocional i ideològicament alimentada, de l'odi i l'exclusivitat.

Mihael Milunovic ens mostra fins a quin punt la cultura popular contemporània està basada en imatges d'un simulacre estrany, atractiu, fàcilment consumible, pintoresc, que sembla capaç de crear —normalment, i afortunadament, per un període de temps molt curt— subcultures polítiques, sistemes de valors de caire religiós, pseudocomunitats ideològiques que comparteixen la creença en una mateixa orientació moral —simplificada— i uns mateixos models morals. El trist i aterrador ornament d'aquestes subcultures i formacions sectàries primitives en els marges de la societat contemporània podria proporcionar en temps de guerra el vocabulari i l'aspecte visual d'un eficient aparell de propaganda. Per crear el sentiment que la societat està en guerra, que el país està en perill, que la comunitat —ètnica o religiosa— està sent atacada, que la llengua corre el risc de desaparèixer, que el territori de la nació corre el risc

desaparecen. Ese mundo trágico y, simultáneamente, absurdo, irracional, aparece en los objetos alegóricos de Mihael Milunovic, que nos muestran todo el arsenal de instrumentos de guerra y de destrucción, así como el arsenal de la manipulación política y de la infiltración ideológica en la normal constelación mental de la sociedad humana. Logra así demostrar la irracional y oscura toxicidad, emocional e ideológicamente alimentadas, del odio y de la exclusividad.

Mihael Milunovic nos muestra hasta qué punto la cultura popular contemporánea está basada en imágenes de un simulacro extraño, atractivo, de fácil consumo, pintoresco, que parece capaz de crear —habitualmente, y afortunadamente, durante un periodo de tiempo muy corto— subculturas políticas, sistemas de valores con un cariz religioso, pseudocomunidades ideológicas, que comparten la creencia en una misma —y simplificada— orientación moral y unos mismos modelos morales. El triste y aterrador decorado de esas subculturas y formaciones sectarias primitivas emplazadas en los márgenes de la sociedad contemporánea podría llegar a aportar en tiempos de guerra el vocabulario y el aspecto visual de un efectivo aparato

the normal mental constellation of human society. He is able to demonstrate this irrational, dark, emotionally and ideologically animated toxic mixture of hatred and exclusion.

Mihael Milunovic shows us how much the contemporary popular culture is based on images of a strange, appealing, easily consumable, picturesque simulacrum which seems to be able to create – usually and fortunately for a very short time – political sub-cultures, religion-like value systems, ideological pseudo-communities which share the belief in the same – simplified – moral orientation and models. The sad and terrifying decoration of these sub-cultures and primitive sect-like formations at the margins of the contemporary society could offer the vocabulary and the visual appearance of an effective propaganda mechanism in wartime. To create the feeling that the society is in war, the country is in danger, the – ethnic or religious – community is under attack, the language runs the risk of being eliminated, the territory of the nation runs the risk of being occupied, etc. a very powerful and effective, simple and expressive, totalitarian and at the same time a little bit exotic, exclusive, mysterious and very “up-to-date”

de ser ocupat, etc. cal un llenguatge visual molt poderós i efectiu, simple i expressiu, totalitari i, alhora, una mica exòtic, exclusiu, misteriós i molt «actual», amb imatges de manipulació il·limitadament agressives.

Crec que cal subratllar l'autenticitat política de la praxi creativa de Mihael Milunovic. El seu projecte va ser elaborat a Sèrbia i a França, on va viure durant els anys que va durar la guerra. Les seves experiències reflecteixen la veritable guerra contemporània, amb els mecanismes reals contemporanis de manipulació ideològica que, en un país com ara Sèrbia, van trobar fàcilment una connexió efectiva, molt eficaç emocionalment, amb la imaginació popular de l'Altre, l'Enemic, el Desconegut, la Diferència. La seva intel·ligència i el seu coratge el porten a descobrir creences gairebé patològiques en aquests antics clichés latents, i, en reactivar-los, aconsegueix revelar el perillós potencial explosiu d'aquestes imatges d'odi i exclusivitat que han sobreviscut. Milunovic agafa els seus motius de tot arreu, i els barreja, de la mateixa manera que la vida real barreja completament elements antagonistes en el pla de l'eficiència immediata, emocional, espontània. La seva visió és poderosa, inconformista,

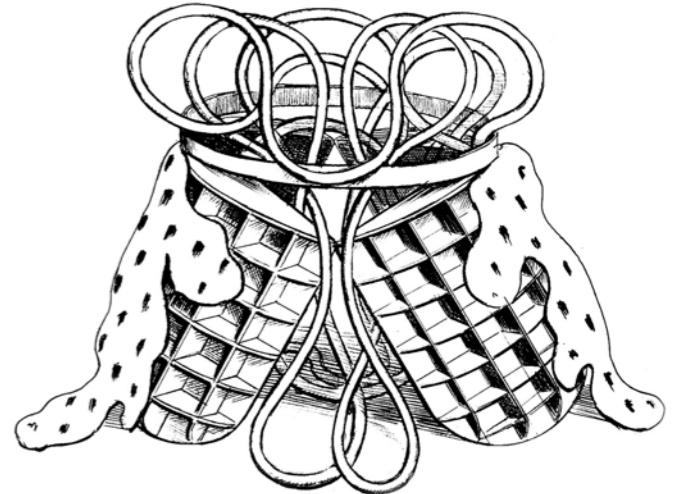
de propaganda. Para crear la sensación de que la sociedad está en guerra, de que el país está en peligro, de que la comunidad —étnica o religiosa— está siendo atacada, de que la lengua corre el riesgo de ser eliminada, de que el territorio de la nación se arriesga a ser ocupado, etc., se precisa un lenguaje visual muy poderoso, efectivo, simple y expresivo, totalitario y, al mismo tiempo, con cierto exotismo, exclusividad, misterio, y muy «actual», con imágenes de manipulación de una agresividad ilimitada.

Creo necesario subrayar la autenticidad política de la praxis creativa de Mihael Milunovic. Su proyecto está elaborado en Serbia y en Francia, donde residió durante los años de la guerra. Sus experiencias reflejan la verdadera guerra contemporánea, con mecanismos reales de la actual manipulación ideológica que, en un país como Serbia, pudieron encontrar fácilmente una conexión efectiva, emocionalmente muy eficaz, con la imaginación popular del Otro, del Enemigo, del Desconocido, de la Diferencia. Su inteligencia y su valor lo llevan a encontrar las creencias casi patológicas latentes en esos antiguos clichés y, al reactivarlas, pone de manifiesto el peligroso potencial explosivo de esas imágenes

visual language of unlimitedly aggressive images of manipulation is required.

I find it necessary to underline the political authenticity of the creative praxis of Mihael Milunovic. He elaborated his project in Serbia and in France where he was living during the years of war. His experiences reflect the real contemporary war with real mechanism of contemporary ideological manipulation which in a country like Serbia could easily find the effective, emotionally very well working connection with existing popular imagination of the Other, the Enemy, the Stranger, the Difference. His intelligence and courage leads him to find the almost pathological believes in these old, latent clichés and when he re-activates them he lays open the dangerous explosive potential of these surviving images of hatred and exclusion. He takes his motives from everywhere, he mixes them, as the life mixes completely antagonistic elements on the level of an immediate, emotional, spontaneous effectiveness. His vision is strong, non-conformist, critical and at the same time simple, because he goes to the substantial, to the archetypal. On this level he reveals the strange and irrational mixture of some archetypal forms

Estudi per a Escultura, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
Estudio para Escultura, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
Study for a Sculpture, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009

crítica i, alhora, simple, ja que busca allò que és substancial, arquetípic. En aquest nivell, treu a la llum l'estrange i irracional barreja de formes arquetípiques d'experiències substancials amb atàviques imatges-clixé que han sobreviscut durant molt temps, imatges de temor i d'odi. Les seves referències tenen com a mitjà temes, textos, imatges, símbols oblidats. Tots els seus temes estan connectats en certa manera amb experiències històriques col·lectives.

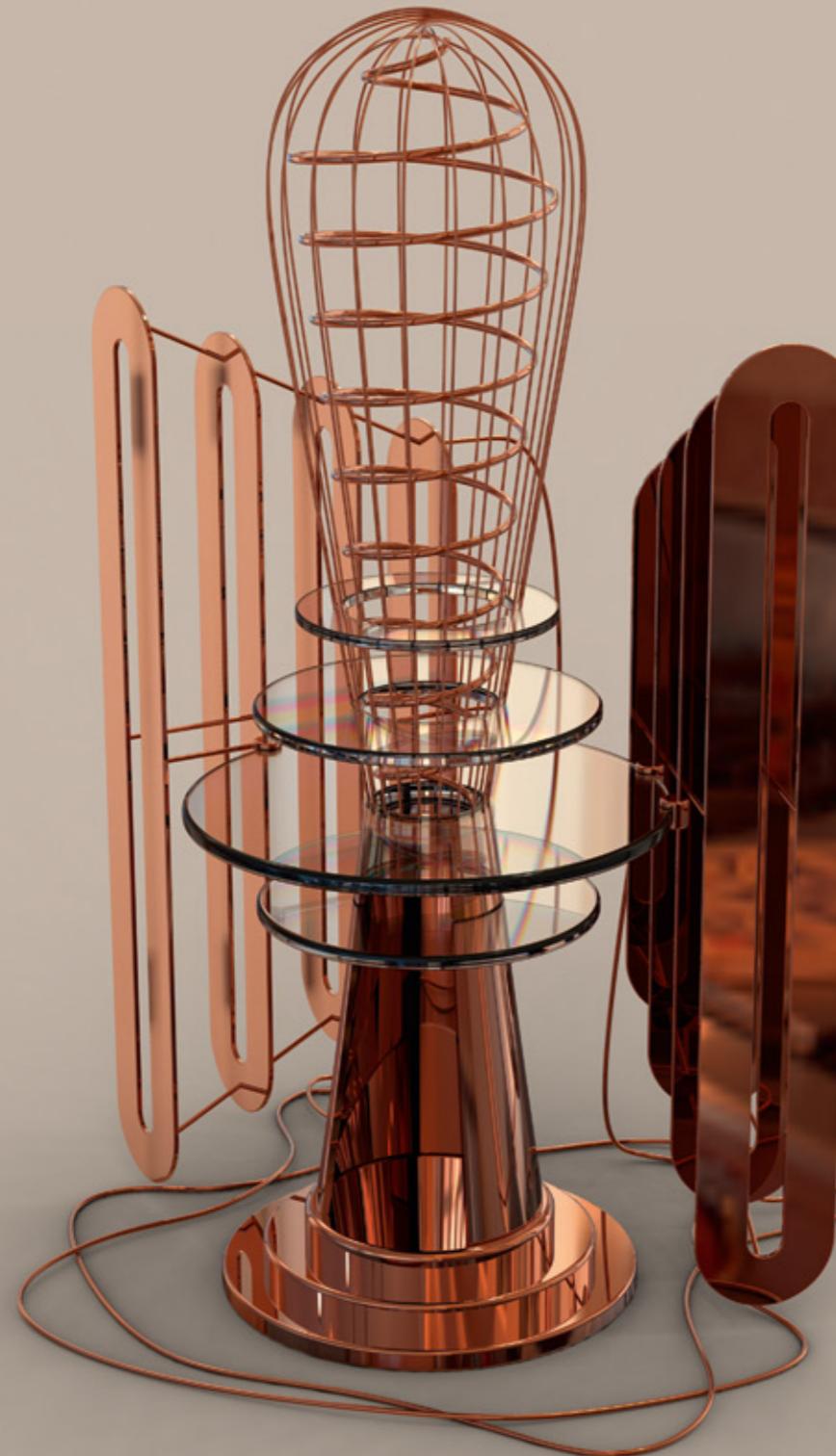
Certament, Mihael Milunovic toca narratives ocultes i travessa límits quan parla del poder i la mort, dels pobres i els rics, de la represió i la manipulació, de pacifisme hipocrític i noves-actituds-del-mercado. Ens parla d'una rellevant contextualització històrica i moral-filosòfica que figura a la base de les seves experiències personals reals. Utilitza imatges ben coneudes de manera diferent de com aquestes s'utilitzen habitualment. El seu mètode es basa a qüestionar el poder de les imatges, a qüestionar l'evidència visual de les imatges quant a substància visual culturalment, històricament, ideològicament concentrada, reforçada per clichés i llocs comuns. Les seves obres contenen certs elements que ens confonen i ens incomoden, que posen en qüestió el nostre coneixement

survivientes de odio y exclusividad. Toma sus motivos de todas partes, los mezcla, igual que la vida real mezcla elementos completamente antagónicos en el plano de la efectividad inmediata, emocional, espontánea. Su visión es poderosa, inconformista, crítica y, al mismo tiempo, simple, porque acude a lo sustancial, a lo arquetípico. En ese nivel, desvela la extraña e irracional mezcla de formas arquetípicas de experiencias sustanciales y atávicas imágenes-cliché de miedo, odio y guerra que han sobrevivido durante mucho tiempo. Sus referencias están hechas de temas, textos, imágenes y símbolos olvidados. Todos los temas están en cierto modo relacionados con la experiencia histórica colectiva.

Ciertamente, Mihael Milunovic toca narrativas ocultas y atraviesa límites cuando habla de poder y de muerte, de pobres y ricos, de represión y manipulación, de pacifismo hipocrítico y nuevas-actitudes-del-mercado, etc. Nos habla de la relevante contextualización histórica y moral-filosófica que constituye la base de sus experiencias personales reales. Emplea imágenes bien conocidas de una forma muy distinta de como se utilizan normalmente. Su método se basa en el cuestionamiento del poder de las imágenes, en el

of substantial experiences and some long time surviving atavistic cliché-images of fear and hate and war. He makes references with forgotten subjects, texts, images, emblems. All this subjects are in a certain way connected with collective historical experiences.

Certainly Mihael Milunovic touches hidden narratives and transgresses boundaries when he talks about power and death, about poor and rich, about repression and manipulation, about hyper-critical pacifism and new-market-attitudes, etc. He talks about a relevant historical and moral-philosophical contextualization, on the basis of his real personal experiences. He uses well-known images very differently from the way they tend to be used. His method is based on the questioning the of power of the images, on the questioning of visual evidence of the images as culturally, historically, ideologically concentrated visual substance strengthened by clichés and commonplaces. His works have a number of elements which confuse and unsettle us, which call our cultural knowledge into question and disturb our political, ideological and moral conventions, without declaring any consciously planned, didactic or proselytizing, educational

Conspirador, coure, vidre i alumini, 30 x 50 cm, 2010
Conspirador, cobre, vidrio y aluminio, 30 x 50 cm, 2010
Conspirator, copper, glass and aluminium, 30 x 50 cm, 2010

cultural i trastoquen les nostres convencions polítiques, ideològiques i morals, sense un objectiu declarat clarament definit, conscientment planejat, de caire didàctic ni missioner, educatiu ni moralitzador, i sense indicar una actitud explícitament agressiva, hipercrítica. Mihael Milunovic treballa amb el seu arsenal de signes i logotips amb total naturalitat, de manera tranquil·la i sense constrictions, de forma tan imperturbable com la forma en què aquests híbrids de comunicació visual popular contemporània agafen de qualsevol lloc, d'arreu, els seus motius i les serveis referències, els seus metatextos i logotips, els seus símbols i els seus pseudorituals, escrupulosament i sense pietat, amb l'utilitarisme espontani, salvatge, vorac, agressiu que caracteritza l'eficiència radicalitzada de les seves tècniques manipuladores.

Mihael Milunovic ens confronta amb les realitats incòmodes de les situacions contemporànies de crisi, i amb conflictes curulls de tensió, aggressius, explosius, que, per una banda, estan tan estesos avui dia que ja no els veiem com a una cosa extrema, sinó més aviat normal, i, per una altra, han esdevingut tan absurds que els aprehensem com a improbabilitats irreals, que ja no

cuestionamiento de la evidencia visual de las imágenes en tanto que sustancia visual culturalmente, históricamente, ideológicamente concentrada, reforzada por clichés y lugares comunes. Sus obras contienen ciertos elementos que confunden e incomodan, que ponen en cuestión nuestro conocimiento cultural y perturban nuestras convenciones políticas, ideológicas y morales, sin poseer un objetivo didáctico ni misionero, educativo ni moral declarado, claramente definido, y sin apuntar a una actitud explícitamente agresiva, hipercrítica. Mihael Milunovic trabaja con su arsenal de signos y logotipos con total naturalidad, con tranquilidad y sin restricciones, con la misma imperturbabilidad con la que esos híbridos de comunicación visual popular contemporánea adquieren sus motivos y referencias, metatextos y logotipos, símbolos y pseudorituales en cualquier lugar y en todo lugar, escrupulosa y despiadadamente, con el utilitarismo espontáneo, salvaje, voraz, agresivo, que caracteriza la eficiencia radicalizada de sus técnicas manipulativas.

Mihael Milunovic nos enfrenta a las realidades incómodas de las situaciones contemporáneas de crisis, y a conflictos cargados de tensión,

or moralising, clearly defined goal, or indicating any explicitly aggressive, hypercritical attitude. Mihael Milunovic operates with his arsenal of signs and logos matter-of-factly, calmly and unconstrainedly, just as imperturbably as these hybrids of contemporary popular visual communication take their motifs and references, metatexts and logos, symbols and pseudo-rituals from anywhere and everywhere, scrupulously and ruthlessly, with the spontaneous, wild, hungry, aggressive utilitarianism that marks the radicalised efficiency of their manipulative techniques.

Mihael Milunovic confronts us with the uncomfortable realities of contemporary crisis situations and with tension-laden, aggressive, explosive conflicts which, on the one hand, are so widespread today that we perceive them no longer as extreme but as normal, and, on the other hand, have become so absurd that we apprehend them as unreal improbabilities, that we no longer recognise them as actual threats but assess them instead as absurd phantasms, and for this very reason are unable to see their real, potential danger. This false assessment of ideological action mechanisms, this blind, one-sided,

els reconeixem com a amenaces reals, sinó que els valorem com a absurds fantasma i, per això, som incapços de veure'n el perill real, potencial. Aquesta falsa valoració dels mecanismes d'actuació ideològica, aquesta devaluació cega, parcial, negligent, del potencial de risc, pot ser que ens proporcioni una tranquil·litat provisional, però en realitat el que fa és contribuir amb força a la nostra percepció de la perillosa manipulació que té lloc gràcies a l'efectivitat emocional de símbols i paradigmes, gràcies als actes rituals i a l'agressiva màgia paral·lela de la destrucció de l'enemic, no com una amenaça immediata, directa, significativa, sinó més aviat com una cosa exòtica, més enllà de la nostra realitat adjacent.

En les seves desconstruccions subversives dels sistemes de signes polítics i ideològics, metallenguatges rituals dels obscurs cultes contemporanis i pseudorituals de mecanismes de violència, l'artista hi entremescla referències polítiques, ideològiques, religioses, ètniques, culturals i històriques amb al·lusions a tota una diversitat de fenòmens psicològics i diverses formes subculturals i modes de conducta, formes microcomunitàries de comunicació, símbols per a iniciats

agresivos, explosius, que, per una part, estan tan extendidos hoy en día que ya no los percibimos como extremos, sino como normales, y, por otra, se han vuelto tan absurdos que los aprehendemos como improbabilidades irreales, que ya no los reconocemos como amenazas reales, sino que, por el contrario, los valoramos como absurdos fantasmas y, por ese motivo, somos incapaces de apreciar su verdadero peligro potencial. Esa falsa valoración de los mecanismos de actuación ideológica, esa devaluación ciega, parcial, negligente, del potencial de riesgo tal vez nos proporcione una tranquilidad provisional, pero, en realidad, contribuye con fuerza a hacernos percibir la peligrosa manipulación que tiene lugar gracias a la efectividad emocional de símbolos y paradigmas, a los actos rituales y a la agresiva magia paralela de la destrucción del enemigo, no como una amenaza directa, inmediata, significativa, sino más bien como algo exótico, situado más allá de nuestra realidad más próxima.

En sus subversivas desconstrucciones de los sistemas de signos políticos e ideológicos, de los metallenguajes rituales de los sombríos cultos contemporáneos y los pseudorituales de los mecanismos de violencia, Milunovic entremezcla referencias

careless devaluation of risk potential may serve as makeshift reassurance, but in reality it contributes strongly to our perceiving the dangerous manipulation that takes place with the emotional effectivity of symbols and paradigms, with ritual acts and the aggressive parallel magic of destruction of the enemy not as an immediate, direct, significant menace, but rather as something exotic, beyond our immediate realities.

In his subversive deconstructions of political and ideological sign systems, ritual meta-languages of obscure contemporary cults and pseudo-rituals of violence mechanisms, he intermingles political, ideological, religious, ethnic, cultural and historical references with allusions to a variety of psychological phenomena and various subcultural forms and modes of behaviour, microcommunal forms of communication, insider symbols and identification logos, and places them in relation to one another. The interesting thing here is that Mihael Milunovic operates completely within the scope of the everyday, one might say spontaneous, unconsciously eclectic world, using actually existing, radically heterogeneous, commonplace and popular ideas, but he intensifies the actually existing mechanisms

i logotips identificatius, i els col-loca en relació mútua. Aquí, el més interessant és que Mihael Milunovic treballa completament dins de l'àmbit del món quotidià, espontàni –podríem dir–, inconscientment eclèctic, i utilitzà idees populars i llocs comuns realment existents, radicalment heterogenis, però intensifica els mecanismes d'accio que existeixen a la realitat, eixampla *ad absurdum* les estructures de pensament i de creença que efectivament operen, a fi d'assenyalar les interrelacions i les associacions amagades rere la façana banal de la destrucció espontàniament popular, primitivament utilitària, inconscient, de diferents sistemes de pensament.

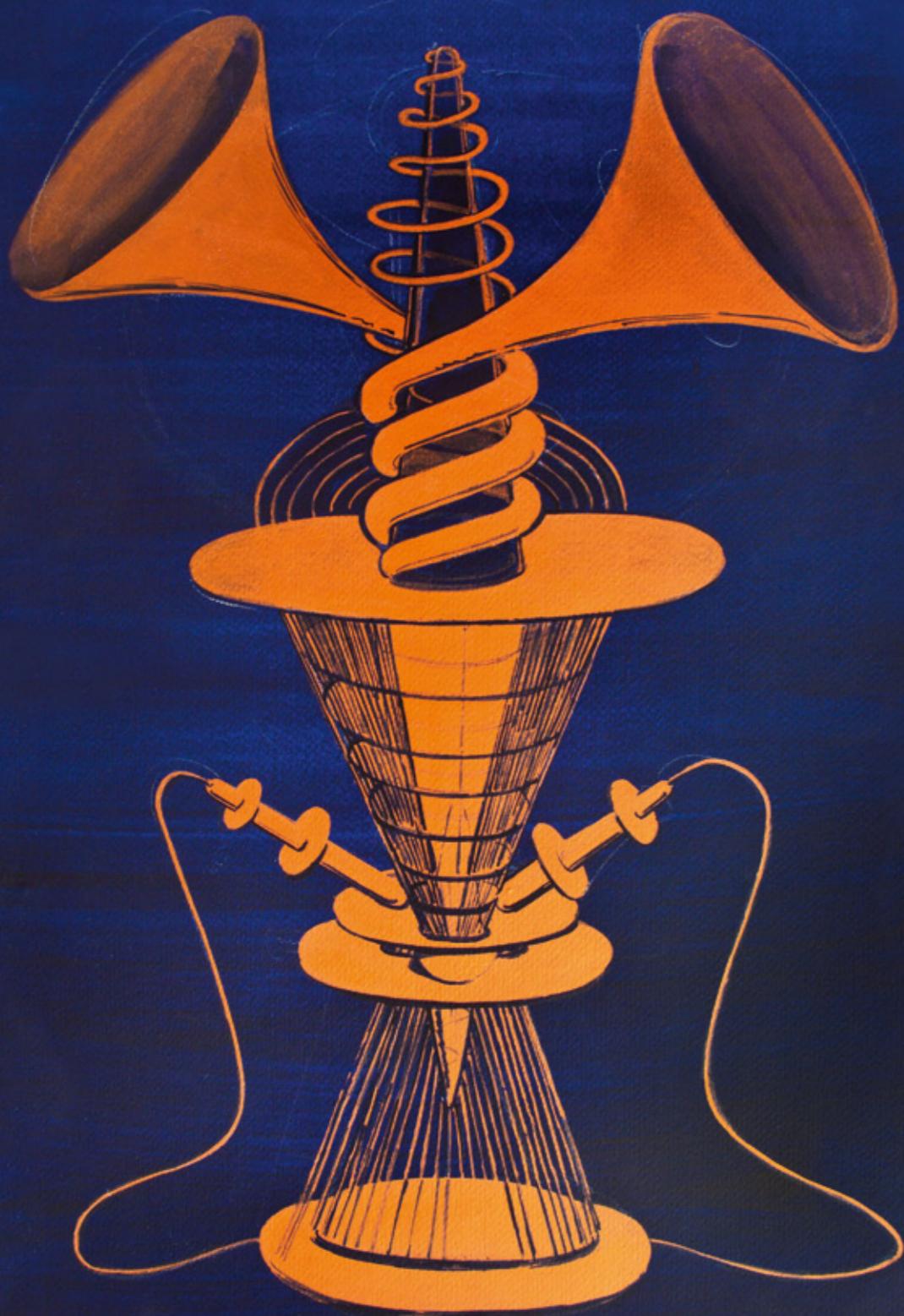
En totes les seves obres, que presenten entre elles diferències tant metodològiques com formals, la coherència del seu pensament és clarament manifesta, malgrat que les referències específiques, els contextos polítics, històrics i culturals que incorpora a les obres són prou amplis i heterogenis. Per sobre de tot, la radical intensitat de la forma que té d'apropar-se a objectes i situacions inusuals, extrems, irritants i que provoquen confusió crea una aura inconfusible que envolta la seva obra. L'observador té la

políticas, ideológicas, religiosas, étnicas, culturales e históricas con alusiones a una diversidad de fenómenos psicológicos y a diferentes formas subculturales y modos de conducta, a formas microcomunitarias de comunicación, a símbolos para iniciados y logotipos identificadores, y los pone en mutua relación. Lo importante es que Mihael Milunovic opera totalmente dentro del ámbito del mundo cotidiano, podríamos decir que espontáneo, inconscientemente ecléctico, y utiliza lugares comunes realmente existentes, radicalmente heterogéneos, e ideas populares, pero intensifica los mecanismos de acción realmente existentes, extiende *ad absurdum* las estructuras de pensamiento y de creencia que operan en la realidad para señalar las interrelaciones y las asociaciones ocultas que hay detrás de la fachada banal de la destrucción espontáneamente popular, primitivamente utilitaria, inconsciente, de diversos sistemas de pensamiento.

En todas sus obras, que difieren entre sí tanto metodológicamente como formalmente, se aprecia claramente la coherencia de su pensamiento, a pesar de que las referencias específicas, los contextos políticos, históricos y culturales que incorpora a sus obras

of action, extends ad absurdum the thought and belief structures that are actually at work, in order to point out the interrelations and associations concealed behind the banal facade of the spontaneously popular, primitively utilitarian, unconscious deconstruction of various systems of thought.

In all his works, which differ from one another methodologically and formally, the coherence of his thinking is clearly apparent, even though the specific references, the political, historical and cultural contexts that he incorporates into his works, are quite broad and heterogeneous. Above all, the radical intensity of the way he approaches unusual, extreme, irritating and confusing objects and situations creates an unmistakable aura that surrounds his work. The observer is given the impression of a process of accentuation, radicalisation and intensification of the given – bizarre – characteristics of the individual objects and the internal dynamics of the human situations, in the sense that the artist seems to take possession of them and use them for his own purposes, and the allusions to the possible functions of the objects, the microcommunal consequences of their use, often touch on uncomfortable subjects, often tread

Estudi per a Escultura, acrílic sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
Estudio para Escultura, acrílico sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
Study for a sculpture, acrylic on paper, 56 x 65cm, 2009

impressió d'estar davant d'un procés d'accentuació, de radicalització i d'intensificació de les característiques donades —grotesques— dels objectes individuals i de la dinàmica interna de les situacions humanes, en el sentit que l'artista sembla que en prengui possessió i els utilitzi per als seus propis fins, i que les al·lusions a les possibles funcions dels objectes, les conseqüències microcomunitàries que es deriven del seu ús, sovint toquen temes incòmodes, sovint trepitgen territoris parcialment prohibits, sovint fan sortir a la llum tabús que no es poden mencionar. Política, ideologia, història, literatura, el món de les pel·lícules, la psicologia i les imatges de fantasma, ombrívoles figures de fingiment, d'entreteniment o de pseudomitologies irracionalistes aporten la matèria intel·ligible de la seva narrativa, mentre que els conflictes ideològics i socials, per un costat, i les tensions psicològiques, imaginacions i il·lusions espardidores, inquietants, desconcertants, per un altre, confereixen a la narrativa la seva forma perceptible.

Des del final de la dècada de 1990, Milunovic ha treballat simultàniament en projectes que es despleguen en contextos temàtics diferents. Un conjunt significatiu

son muy amplios y heterogéneos. Sobre todo, la intensidad radical de su forma de aproximarse a objetos y situaciones inusuales, extremos, irritantes, confusos, crea una aura inconfundible que envuelve su obra. El observador tiene la impresión de hallarse ante un proceso de acentuación, radicalización e intensificación de los rasgos dados —grotescos— de los objetos individuales y de la dinámica interna de las situaciones humanas, en el sentido de que el artista parece adueñarse de ellos y utilizarlos para su propio propósito, y de que las alusiones a las posibles funciones de los objetos, a las consecuencias microcomunitarias de su uso, a menudo tocan temas incómodos, a menudo pisan terrenos prohibidos, a menudo sacan a la luz tabúes imposibles de mencionar. Política, ideología, historia, literatura, el mundo fílmico, la psicología y las imágenes de fantasmas, sombrías figuras de fingimiento, de entretenimiento y de pseudomitologías irracionalistas proporcionan a su narrativa el material inteligible, mientras que los conflictos ideológicos y sociales, por un lado, y las tensiones psicológicas, imaginaciones e ilusiones aterradoras, inquietantes, desconcertantes, por otro, otorgan a la narrativa su forma perceptible.

on partially forbidden ground, often bring unmentionable taboos to light. Politics, ideology, history, literature, the world of films, psychology and the images of phantasms, shadowy figures of pretence, of entertainment or of irrational pseudo-mythologies provide the intelligible material of his narrative, while political, ideological and social conflicts on the one hand and psychological tensions, frightening, disquieting, bewildering imaginings and illusions on the other hand give the narrative its discernible form.

Since the end of the 1990s, Milunovic has worked concurrently on various projects that unfold in different thematic contexts. One significant group of works reflects the ambivalence of the late consumer society of the Western world, which apparently refuses to notice the misery and hopelessness of the poor or of marginalised groups, which refuses to perceive the wars, the tremendous, bitter conflicts, the ethnic and religious tensions, the increasing everyday aggression, the dangers of various kinds of fundamentalism both inside and outside the West, and the fragility of democracy and justice, so as not to disturb its enjoyment of prosperity and its pleasure in life and in

Clink-Clanc, fullolola de bedolla, 350 x 95 x 95 cm, 2007. Per gentilesa de la Galerie Georges Verney-Carron
Clin-Clan, chapa de abedul, 350 x 95 x 95 cm, 2007. Cortesia de la Galerie Georges Verney-Carron
Clink-Clank, birch plywood, 350 x 95 x 95 cm, 2007. Courtesy Galerie Georges Verney-Carron

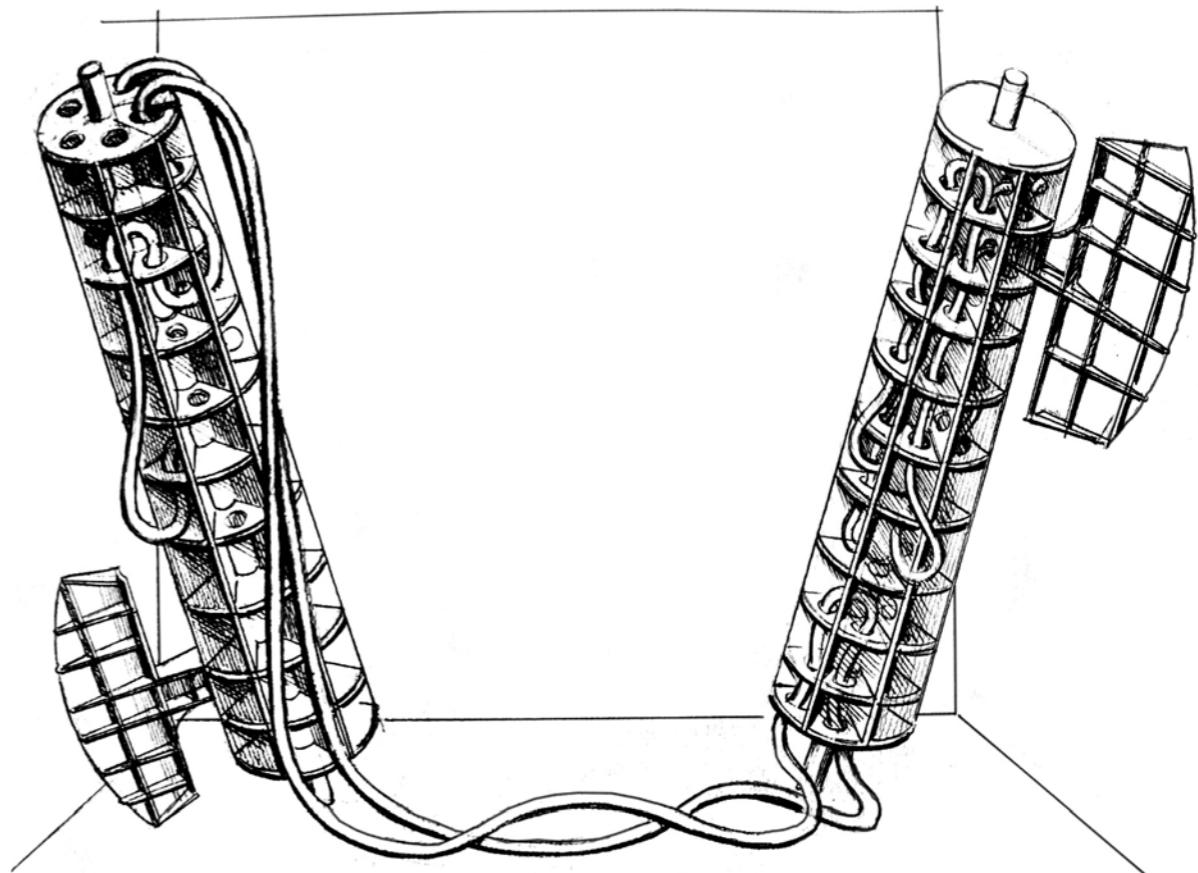
d'obres reflecteix l'ambivalència de la societat de consum més recent en el món occidental, que sembla que refusi a adonar-se de la misèria i la desesperança dels pobres o dels grups marginats, que es negui a percebre les guerres, els terribles i amargs conflictes, les tensions ètniques i religioses, les creixents agressions quotidianes, el perill de les diferents menes de fonamentalisme, tant a dins com a fora d'Occident, i la fragilitat de la democràcia i la justícia, per tal de no destorbar el gaudi de la prosperitat i del plaer de la vida i el consum —recentment recuperat després d'un seguit de crisis—, i això malgrat que els mitjans de comunicació, altament desenvolupats, d'aquesta mateixa societat occidental constantment i de manera obligada comuniquen i venen notícies i imatges de la crisi actual, i ho fan, a més, amb l'obtenció de grans beneficis. Aquestes males notícies irritants, desestabilitzadores, aquestes informacions torbadores, desagradables, es presenten en els mitjans de comunicació com a curiositats, rares, realitats llunyanes que no poden arribar als consumidors i, alhora, com a fenòmens estrangers, evocadors de perills, pertanyents a un altre món hostil, barbar, distanci, contra el qual el món lliure de la societat de consum ha de defensar-se per preservar els seus

Desde finales de la década de 1990, Milunovic ha trabajado simultáneamente en varios proyectos que se despliegan en distintos contextos temáticos. Un conjunto significativo de trabajos refleja la ambivalencia de la sociedad de consumo más reciente del mundo occidental, que parece negarse a apreciar la miseria y la desesperanza de los pobres o los grupos marginados, que se niega percibir las guerras, los tremendo y amargos conflictos, las tensiones étnicas y religiosas, las agresiones cotidianas cada vez más numerosas, los peligros de distintas formas de fundamentalismo, tanto dentro como fuera de Occidente, y la fragilidad de la democracia y la justicia, para no perturbar el disfrute de la prosperidad y el placer de la vida y del consumo —recién recuperado tras unas cuantas crisis—, aunque los medios de comunicación, altamente desarrollados, de esa misma sociedad occidental constantemente y con contundencia comunican y venden noticias e imágenes de la crisis actual, con la obtención, además, de elevadas ganancias. Esas malas noticias, irritantes y desestabilizadoras, esas informaciones perturbadoras, desagradables, se presentan en los medios de comunicación como si fueran curiosidades, rarezas, realidades lejanas que no pueden

consumption - newly regained after a number of crises - even though the highly developed media of this same Western society constantly and forcefully communicate and sell reports and pictures of the current crisis, and at a high profit, too. These irritating, destabilising reports of bad news, these unsettling, unpleasant pieces of information are presented in the media as curiosities, as rarities, as far-away realities that cannot reach the consumers, and at the same time as foreign, danger-evoking phenomena belonging to some other hostile, barbaric, distant world, against which the free world of consumer society must defend itself in order to maintain its own values. The short-sighted illusory – hedonism of consumption is thus legitimated as the coherent basis of a value system, that is, an ethically integrated element of the Western style and philosophy of life, while its economic and political dependence on the realities existing outside the West are trivialized.

It is precisely this comfortable and hypocritical legitimization that Mihael Milunovic disrupts and exposes in his work, operating with subversive mixtures of different kinds of references which nevertheless exhibit a seeming coherence, a false homogeneity and a confusing

Estudi per a Escultura, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
Estudio para Escultura, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
Study for a Sculpture, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009

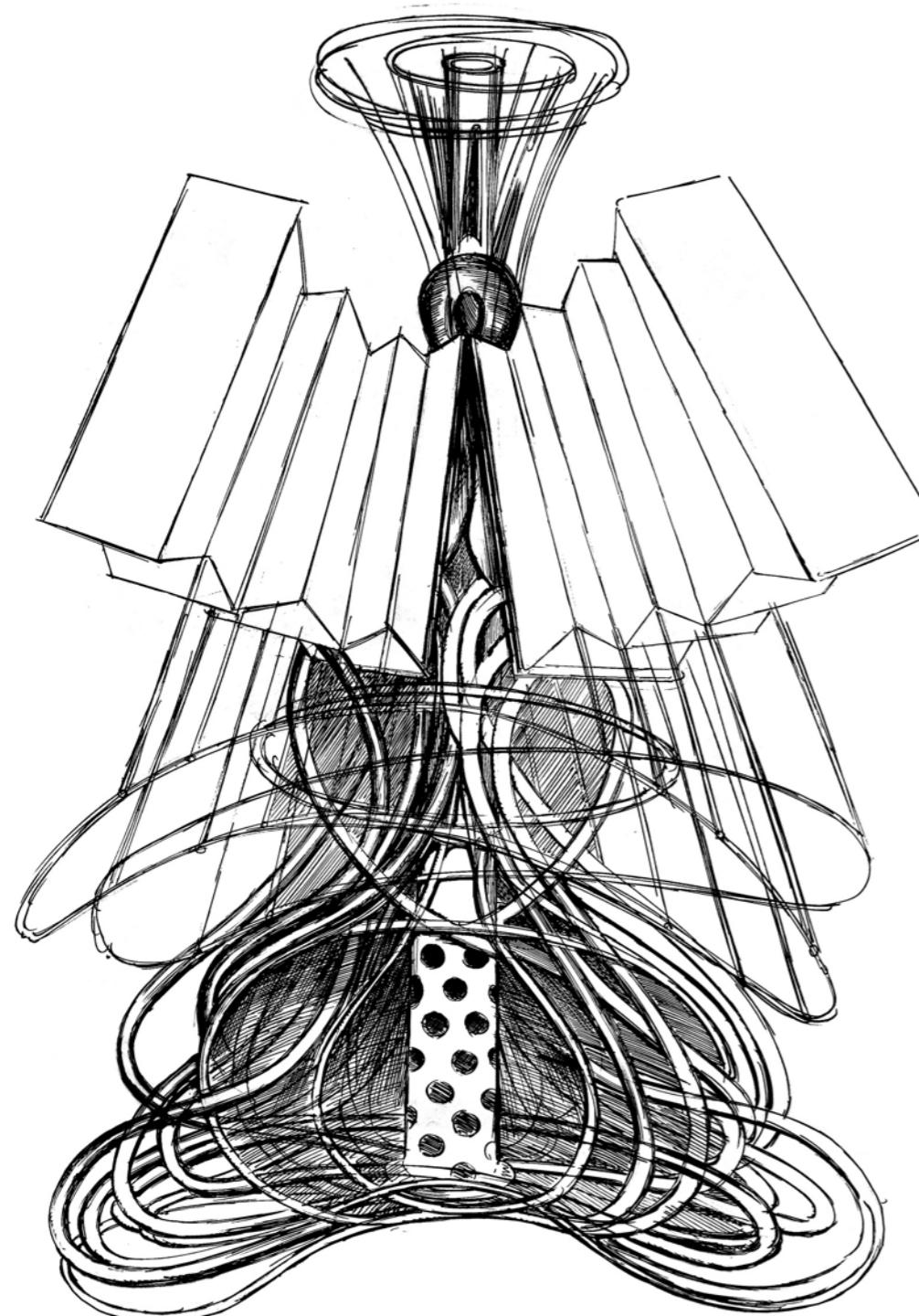
valors. L'hedonisme curt de mires i il·lusori del consum hi queda, per tant, legitimat com a base coherent d'un sistema de valors, és a dir, com a element èticament integrat de l'estil i la filosofia de vida occidentals, mentre que la dependència econòmica i política de les realitats existents fora d'Occident hi són trivialitzades.

És exactament aquesta legitimació còmoda i hipòcritica el que Mihael Milunovic ve a trastocar i denunciar a la seva obra, treballant amb subversives barreges de diferents classes de referències que, malgrat tot, presenten una apparent

alcanzar a los consumidores, y, al mismo tiempo, como fenómenos extranjeros, evocadores de peligros, pertenecientes a otro mundo hostil, bárbaro, distante, del que el mundo libre de la sociedad de consumo debe defenderse para preservar sus propios valores. Así se legitima un hedonismo, miope e ilusorio, del consumo como base coherente de un sistema de valores, es decir, como elemento éticamente integrado del estilo y la filosofía de vida occidentales, a la vez que se trivializa la dependencia económica y política con respecto a las realidades existentes fuera de Occidente.

pseudo-logic on the surface of things. He points out possible improbabilities that are concealed within the form of common, everyday experiences, such as the complacency of everyday thought, popular clichés and prejudices, the general, never-verified simplifications and elementary, unconscious habits that leave their permanent stamp on everyday thinking.

Mihael Milunovic takes enticing status symbols, costly consumer goods often seen and envied in daily life and in the media, and changes their functions, creating confusion

Pulmons mecànics, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
Pulmones mecánicos, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
Mechanical Lungs, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009

coherència, una falsa homogeneïtat i una confrontació pseudològica en relació a la superfície de les coses. L'artista apunta les improbabilitats possibles que hi ha amagades dins de la forma de les experiències comunes, de cada dia, com ara la complaença dels pensaments quotidians, dels clichés i els prejudicis populars, de les simplificacions generals mai verificades i dels hàbits elementals, inconscients, que deixen la seva empremta permanent en el pensament quotidià.

Mihael Milunovic agafa els temptadors símbols de poder, els cars béns de consum que sovint veiem i envegem en la vida diària i en els mitjans de comunicació, i en transforma la funció a fi de crear confusió i un sentiment de radical alienació en l'observador. Les interconnexions eclèctiques, il·lògiques i irrationals entre referències diverses se senten com un factor perturbador i, de la mà de les connotacions polítiques, morals i històriques que engendren, desencadenen una greu crisi de les expectatives originàries de l'espectador respecte de la seva funció i la credibilitat a questa vinculada. Formalment, aquesta confrontació es duu a terme dins del marc del món del consum, subversivament i sota

Es precisamente esa legitimación cómoda e hipócrita lo que Mihael Milunovic trastoca y denuncia en su obra a través de su trabajo con mezclas subversivas de distintos tipos de referencias que, sin embargo, muestran una coherencia aparente, una falsa homogeneidad y una confusa pseudológica relativa a la superficie de las cosas. Apunta improbabilidades posibles que están ocultas en el interior de la forma de las experiencias comunes, cotidianas, como la complacencia que caracteriza los pensamientos cotidianos, los clichés y los prejuicios populares, las simplificaciones generales jamás verificadas y los hábitos elementales, inconscientes, que dejan su impronta permanente en los pensamientos de cada día.

Mihael Milunovic toma los seductores símbolos de estatus, los costosos bienes de consumo que se pueden observar y envidiar a menudo en la vida diaria y en los medios de comunicación, y transforma su función, con lo que genera confusión en el observador y un sentimiento de radical enajenación. Las interrelaciones eclécticas, ilógicas e irracionales entre diversas referencias se experimentan como un factor perturbador y, junto con las connotaciones políticas, morales

and a feeling of radical alienation in the observer. Eclectic, illogical and irrational interconnections between various references are sensed as a disruptive factor and, together with the associated political, moral and historical connotations they engender, trigger a severe crisis of the observer's original expectations regarding their functionality and related credibility.

Formally, this confrontation is conducted within the framework of the consumer world, subversively and in disguise, with meticulous precision, thus suggesting an apparent formal coherence of language. The decor remains seemingly coherent, the illusory world untouched and undisturbed. The crisis of the sociocultural status of the objects, the antagonism and the divergency of the references that are incorporated, the provocative ambivalence of the emotional aura surrounding the objects, remain hidden, masked by radical, subversive irony. Milunovic succeeds in creating an apparent formal coherence on the basis of the logic of the consumer world on the one hand and the prescribed language of political, ideological and religious strategies of manipulation on the other hand, and it must be remembered that the strategies used

disressa, amb precisió meticulosa, de manera que el que se suggereix és una aparent coherència formal en el llenguatge. El decorat conserva una aparença de cohesió: el món il·lusori incòlume, inalterat. La crisi de l'estatus sociocultural dels objectes, l'antagonisme i la divergència de les referències que hi són incorporades, la provocadora ambivalència de l'aura emocional que envolta els objectes, roman oculta, emmascarada per una ironia radical, subversiva. Milunovic aconsegueix crear una aparent coherència formal recolzant-se, per una banda, en el món del consum i, per una altra, en el llenguatge obligat de les estratègies polítiques, ideològiques i religioses de manipulació, i cal recordar que les estratègies que s'utilitzen per persuadir els consumidors potencials —sea de productes econòmics, polítics o religiosos— empren totes el mateix llenguatge. La ironia subversiva desvetlla els absurds antagonismes per mitjà d'un poderós radicalisme del llenguatge visual.

Mihail Milunovic es concentra en un nou tipus de narrativa complexa que utilitzza el poder d'unes imatges paradoxalment desenvolupades a partir de la confusió mateixa

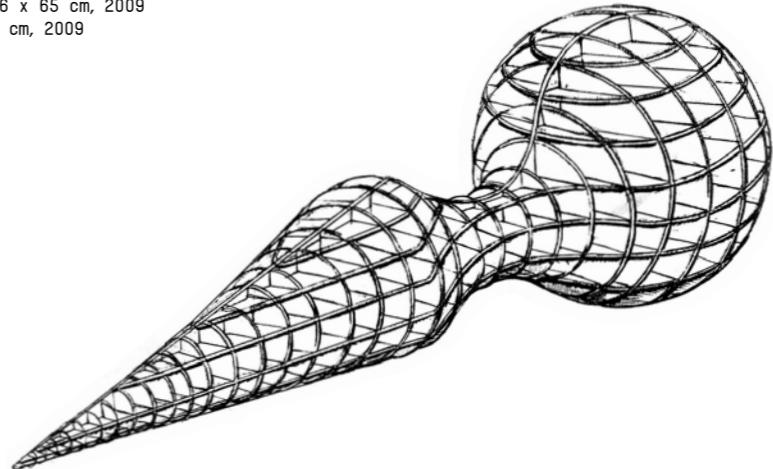
e històriques que estas engendran, provocan una grave crisi de las expectativas originarias del observador con respecto a su función y a la credibilidad a esta vinculada.

Formalmente, esa confrontación se efectúa en el marco del mundo del consumo, subversivamente y bajo disfraz, con meticulosa precisión, por lo que se sugiere una aparente coherencia formal del lenguaje. El decorado conserva una apariencia coherente: el mundo ilusorio inalterado e imperturbado. La crisis del estatus sociocultural de los objetos, el antagonismo y la divergencia de las referencias que se incorporan, la provocadora ambivalencia del aura emocional que envuelve los objetos, permanecen ocultos, enmascarados por una ironía radical, subversiva. Milunovic consigue crear una coherencia formal aparente a partir de la lógica del mundo del consumo, por un lado, y del lenguaje obligado de las estrategias de manipulación política, ideológica y religiosa, por otro, y hay que recordar que las estrategias que se utilizan para persuadir a los potenciales consumidores —sea de productos económicos, políticos o religiosos— utilizan todas ellas un mismo lenguaje. La ironía subversiva

to persuade potential consumers – whether of economic, political or religious products – all use the same language. The subversive irony reveals the absurd antagonisms with a powerful radicalism of the visual language.

Mihail Milunovic concentrates on a new kind of complex narrative which uses the power of images developed paradoxically from the very confusion of values and human orientation. While the monumental simplicity and archetypal evidence of the great classical styles of the great artistic periods were based on the *sensus communis* legitimized by the collective belief in a certain value system and ethical structure, the very contemporary visual language used by Mihail Milunovic is based on the total and tragic confusion of values. Paradoxically this visual language also demonstrates a certain kind of powerful monumental effectiveness but this very same entity reveals the tragic crisis of values and it manifests the miserable simulacrum of *sensus communis*.

Estudi per a Escultura, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
Estudio para Escultura, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
Study for a Sculpture, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009

desvela los absurdos antagonismos mediante la poderosa radicalidad del lenguaje visual.

Mihail Milunovic se concentra en un nuevo tipo de narrativa compleja que utiliza el poder de unas imágenes paradigmáticamente desarrolladas a partir de la confusión misma de los valores y de la orientación humana. Mientras que la simplicidad monumental y la evidencia arquetípica de los grandes estilos clásicos de las grandes épocas del arte se basaban en el *sensus communis* legitimado por la creencia colectiva en un cierto sistema de valores y una estructura ética, el propio lenguaje visual contemporáneo de Mihail Milunovic se basa en una trágica y absoluta confusión de valores. Paradójicamente, ese lenguaje visual demuestra también una cierta clase de efectividad monumental y poderosa y, no obstante, es justamente esa entidad la que revela la trágica crisis de valores y pone de manifiesto el lamentable simulacro de *sensus communis*.

Estudi per a Escultura, acrílic sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
Estudio para Escultura, acrílico sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
Study for a sculpture, acrylic on paper, 56 x 65cm, 2009

SOBRE LES MÀQUINES BONES

"Les teories científiques són com una plataforma artificiosa en el caos dels fenòmens de la vida"

Wilhelm Reich

SOBRE LAS MÁQUINAS BUENAS

"Las teorías científicas son como una plataforma artificial en el caos de los fenómenos de la vida"

Wilhelm Reich

ON GOOD MACHINES

"Scientific theory is a contrived foothold in the chaos of living phenomena."

Wilhelm Reich

Gairebé tot comença amb una línia. En desplegar-se una vida, una simple línia es converteix en un dibuix complex. Plens de símbols i de significats personals, aquests dibuixos es tornen mapes de la ment de l'individu, que evolucionen fins a esdevenir estructures, creixen fins a transformar-se en arquitectures i conquerir l'espai. El salt des de la idea d'una ment pensant fins al món de la realitat objectiva és un dels moments més místics i dramàtics del procés de creació artística. El projecte es transforma en «carn» d'una estructura o arquitectura que podem experimentar amb els sentits i incorporar al nostre món i, per mitjà d'aquesta acció, podem confiar en aquest esdeveniment que s'ha infiltrat en el *nostre* univers, jutjar-lo, conferir-li un lloc, creure-hi.

Les meves últimes obres porten el títol d'«Acumuladors d'energia bona» o, senzillament, «Màquines bones». Són una seqüència lògica i, alhora, oposada a una altra sèrie precedent de «Màquines de tortura», de mitjan la dècada de 1990, que vaig projectar i, de fet, mai vaig realitzar (això, en tot cas, no era part de la idea). Aquells dibuixos no eren més que el suggeriment d'un moviment mecànic

Casi todo comienza con una línea. Al desplegarse una vida, una simple línea se convierte en un dibujo complejo. Llenos de símbolos y de significados personales, esos dibujos se convierten en mapas de la mente del individuo, que evolucionan hasta convertirse en estructuras, crecen hasta transformarse en arquitecturas y conquistar el espacio. El salto de una idea desde la mente pensante hasta el mundo de la realidad objetiva es uno de los momentos más místicos y dramáticos del proceso de creación artística. El proyecto se transforma en la «carne» de una estructura o arquitectura que podemos experimentar con los sentidos y, mediante esa acción, incorporar a nuestro mundo, confiar en ese acontecimiento que se ha infiltrado en *nuestro* universo, juzgarlo, otorgarle un lugar, creer en él.

Mis últimas obras llevan por título «Acumuladores de energía buena» o, simplemente, «Máquinas buenas». Son una secuencia lógica y, a la vez, opuesta a otra serie precedente de «Máquinas de tortura», de mediados de la década de 1990, que proyecté y, de hecho, jamás realicé (lo que, en cualquier caso, no formaba parte de la idea). Aquellos dibujos no eran más

Almost everything begins with a line. As a life unfolds, a simple line becomes a complex drawing. Filled up with personal symbols and meanings, these drawings become maps of one's mind, evolving into structures, growing into architecture and conquering the space.

The leap of an idea from the thinking mind into the world of objective reality is one of the most mystical and dramatic moments in the process of artistic creation.

The draft is transformed into the “flesh” of a sculpture or architecture that we can experience with our senses, and acquire it into *our world* and by that action, trust this event that intruded our reality, judge it, give it a place, believe in it.

My latest works are entitled “Accumulators of Good Energy” or simple “Good Machines”. Those are a logical and, at the same time, opposite sequence to another, precedent series of “Torture Machines” from the mid 90s that I projected, and actually never realized (which wasn’t anyway the idea). These drawings were just a suggestion of a mechanical motion, that had no logic, but they however urged the spectator to take a role in “activating” this imaginary and

sense cap lògica que, no obstant això, incitaven l'espectador a prendre el rol d'«activar» aquelles màquines imaginàries, extremadament malvades, i d'aquesta manera completar-les per mera projecció.

Les Màniques Bones han estat totes generades a partir d'un dibuix en què es representava una complexa «Màquina de la bona sort». El mateix «moviment» de la màquina es basava en una dita de la llengua serbocroata: «Li (a qualsevol persona) ha caigut (han posat) la destral a la mel», la qual cosa vol dir que ha tingut molta sort. L'estruatura principal constava de quatre pots de vidre (nombre de la sort) plens de mel, amb fulles de destral submergides. Les destrals estaven lligades amb fils a un complex sistema de cables d'or, que creaven una mena d'antena, enrotllats a un pal de vidre, amb quatre pells de guineu que hi havien de proporcionar l'electricitat estàtica bàsica per al pols inicial.

D'aquí sortien els cables corresponents als dos pols elèctrics, que estaven connectats a un casc conductor fet de coure. El cos receptor s'havia de posar el casc al cap i, d'aquesta manera, de fet, havia de carregar-se de bona sort.

que la sugerència de un moviment mecànic sin lògica alguna que, no obstante, provocaven al espectador para que assumiera el paper de «activar» esas màquines imaginàries, extremadament «malvadas» y, así, completarlas a través de su mera proyección.

Las Máquinas Buenas están todas ellas generadas a partir de un dibujo en el que se representaba una compleja «Máquina de la buena suerte». El «movimiento» mismo de la máquina se basaba en un dicho de la lengua serbocroata: «Le (a cualquiera) ha caído (han metido) el hacha en la miel», lo que quiere decir que ha tenido mucha suerte. La estructura principal constaba de cuatro botes de vidrio (número de la suerte) llenos de miel con hojas de hacha sumergidas. Las hojas de hacha estaban cogidas con cables a un complejo sistema de cables de oro, que creaban una especie de antena, enrollados a una mástil de cristal, con cuatro pieles de zorro que debían aportar la electricidad estática básica para el pulso inicial.

De ahí salían los cables correspondientes a los dos polos, que iban a conectarse a un casco conductor hecho de cobre. El cuerpo receptor debía ponerse el caso en la cabeza, y así, de hecho, debía cargarse de suerte.

extremely “mean” machines, thus, completing them, by their mere projections.

The Good Machines were all generated from one drawing, where I depicted a complex “Machine of Good Luck”. The “motion” of the machine itself is based on a saying in Serbo-Croatian language: “His (someone’s) axe fell (drawn) into honey”, which means someone got really lucky. The main structure was made of four (lucky number) glass canisters, filled up with honey, with axe heads plunged into them. Those axes then wired together to a complex system of gold wires, that creates a sort of antenna, wrapped around a crystal stick, together with white fox fur, that should provide a basic static electricity for initial pulse.

Then the two pole wires were taken out and connected to an conductible copper helmet, that receiver body should wear on its head. The receiver should actually be charged with luck.

This family of new objects were imagined on the basis of *gathering, storing, and accumulating* of Good Energy. This Good Energy can also refer to good and welcoming thoughts. Or, well emotions, ephemeral

Aquesta nova família d'objectes ha estat imaginada a partir de *la recollida, magatzematge i acumulació* d'Energia Bona. Aquesta Energia Bona també es pot referir a bons pensaments o pensaments cordials. O a bones emocions, fluctuacions efímeres. Tots els objectes porten alguna mena d'antena, i estan equipats amb bobines en espiral per atraure aquestes forces invisibles fins a la cèl·lula i capturar-les. El coure conduceix i reté aquestes energies dins de les complexes estructures de cables dels objectes.

Els objectes són portàtils i individuals. Igual que en el passat les icones i les imatges sagrades es transportaven perquè oferissin protecció i defensa, aquests objectes haurien de servir per a aquest mateix propòsit. Haurien de recargar-nos quan ens fes falta. Ens haurien de portar sort quan la desitgessim. Donar-nos consol i amor només de tocar-los. Fer-nos creure en Déu només de mirar-los.

Només les idees poderoses que aconsegueixen obrir-se pas fins a la realitat poden triomfar per sobre del món caòtic i esmicolat, desmembrat i assolat que potser coneixem.

Mihail Milunovic

Esta nueva familia de objetos está imaginada a partir de la *recogida, almacenaje y acumulación* de Energía Buena. Esta Energía Buena puede referirse también a buenos pensamientos o pensamientos cordiales. O a buenas emociones, fluctuaciones efímeras. Todos los objetos tienen algún tipo de antena, y están equipados con bobinas en espiral para atraer esas fuerzas invisibles hasta la célula y atraparlas. El cobre conduce y retiene esas energías dentro de las complejas estructuras de cables de los objetos.

Los objetos son portátiles e individuales. Igual que en el pasado los iconos y las imágenes sagradas se transportaban para que brindaran protección y defensa, estos objetos deberían servir a ese mismo propósito. Deberían darnos suerte cuando la necesitamos, proporcionarnos consuelo y amor con tan solo tocarlos, hacernos creer en Dios con solo verlos.

Solo las ideas poderosas que logran abrirse paso hasta la realidad pueden triunfar sobre el mundo caótico y hecho trizas, descuartizado y desolado que tal vez conocemos.

Mihail Milunovic

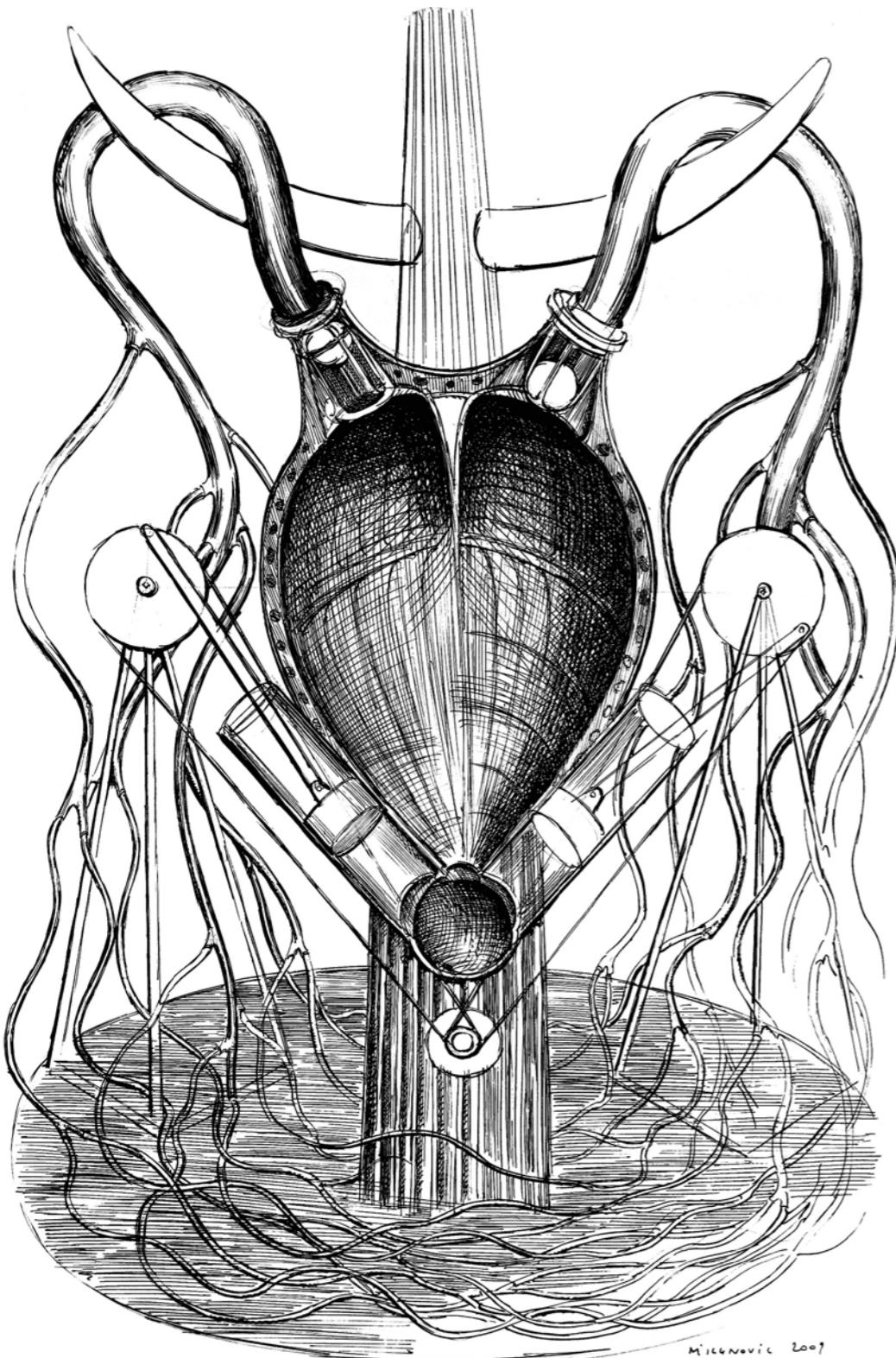
fluctuations. All of the objects wear some kind of antennas, armed with spiral coils to bring down those invisible forces to the cell, and capture them. Copper conducts and holds these energies within the complex wire structures of the objects.

Those objects are transportable and individual. As in the past, icons and sacred images were carried for protection and defense, these objects should serve the same purpose.

They should refill us when we need it. They should bring us good luck whenever we want it. Give us comfort and love, whenever we touch them. Make us believe in God, by their mere sight.

Only strong ideas that make their way to reality can triumph over the chaotic and shattered, dismembered and desolate world we might know.

Mihail Milunovic

Estudi per al Cor de l'Àfrica 1, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
Estudio para el Corazón de África 1, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
Study for the Heart of Africa 1, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009

Catàleg

Escultures

1. Captor, coure, vidre i alumini, 30 x 50 cm, 2010
2. Acumulador, coure, 30 x 50 cm, 2010
3. Generador, coure, vidre i alumini, 30 x 50 cm, 2010
4. Conspirador, coure, vidre i alumini, 30 x 50 cm, 2010
5. Successió, fullola de bedoll i acer inoxidable, 160 x 70 x 5 cm, 2007.
Per gentilesa de la Galerie Georges Verney-Carron.
6. Clinc-Clanc, fullola de bedoll, 350 x 95 x 95 cm, 2007.
Per gentilesa de la Galerie Georges Verney-Carron.
7. Limits, fullola, cables elèctrics, neó, dimensions variables, 2007.
Per gentilesa de la Galerie Guy Baertschi.

Dibuixos

8. Estudi per a Captor, acrílic i llapis sobre paper, 56 x 65 cm, 2010
9. Estudi per a Conspirador, acrílic i llapis sobre paper, 56 x 65 cm, 2010
10. Estudi per a Acumulador, acrílic i llapis sobre paper, 56 x 65 cm, 2010
11. Kino, aquarel·la sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
12. Netejador d'energia negativa, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
13. Pulmons mecànics, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
14. Estudi per al Cor de l'Àfrica 1, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
15. Estudi per al Cor de l'Àfrica 2, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
16. Estudi per al Cor de l'Àfrica 3, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
17. Estudi per al Cor de l'Àfrica 4, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
18. Expenedor, tinta sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
19. Estudi per a Escultura, acrílic sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
20. Estudi per a Escultura, acrílic sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
21. Estudi per a Escultura, acrílic sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
22. Estudi per a Escultura, acrílic sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
23. Estudi per a Escultura, acrílic sobre paper, 56 x 65 cm, 2009

Esculturas

1. Captor, cobre, vidrio y aluminio, 30 x 50 cm, 2010
2. Acumulador, cobre, 30 x 50 cm, 2010
3. Generador, cobre, vidrio y aluminio, 30 x 50 cm, 2010
4. Conspirador, cobre, vidrio y aluminio, 30 x 50 cm, 2010
5. Sucesión, chapa de abedul y acero inoxidable, 160 x 70 x 5 cm, 2007.
Cortesía de la Galerie Georges Verney-Carron.
6. Clin-Clan, chapa de abedul, 350 x 95 x 95 cm, 2007.
Cortesía de la Galerie Georges Verney-Carron.
7. Límites, chapa, cables eléctricos, neón, dimensiones variables, 2007.
Cortesía de la Galerie Guy Baertschi.

Dibujos

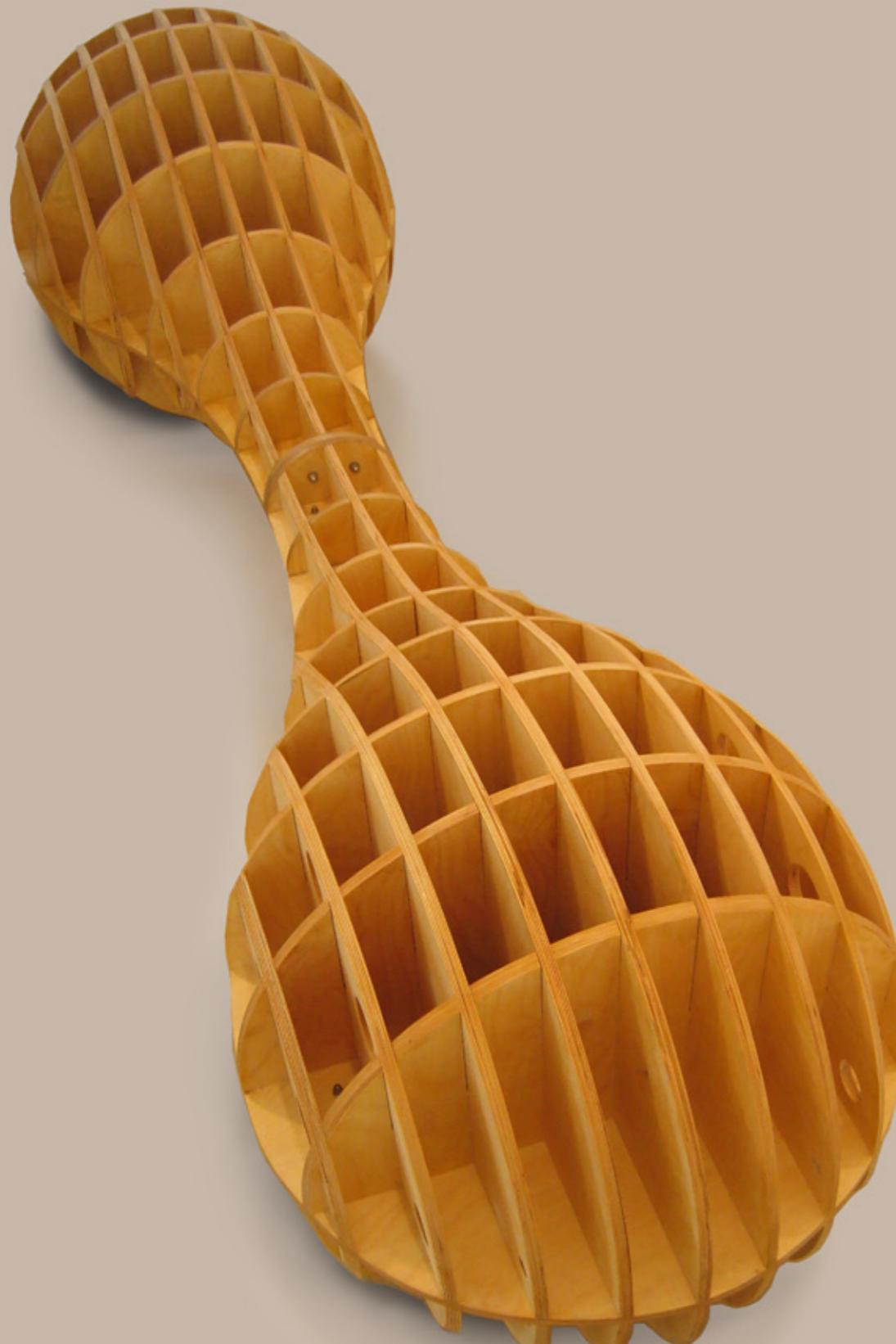
8. Estudio para Captor, acrílico y lápiz sobre papel, 56 x 65 cm, 2010
9. Estudio para Conspirador, acrílico y lápiz sobre papel, 56 x 65 cm, 2010
10. Estudio para Acumulador, acrílico y lápiz sobre papel, 56 x 65 cm, 2010
11. Kino, acuarela sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
12. Limpiador de energía negativa, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
13. Pulmones mecánicos, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
14. Estudio para el Corazón de África 1, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
15. Estudio para el Corazón de África 2, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
16. Estudio para el Corazón de África 3, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
17. Estudio para el Corazón de África 4, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
18. Expendedor, tinta sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
19. Estudio para Escultura, acrílico sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
20. Estudio para Escultura, acrílico sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
21. Estudio para Escultura, acrílico sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
22. Estudio para Escultura, acrílico sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
23. Estudio para Escultura, acrílico sobre papel, 56 x 65 cm, 2009

Sculptures

1. Captor, copper, glass and aluminium, 30 x 50 cm, 2010
2. Akumulator, copper, 30 x 50 cm, 2010
3. Generator, copper, glass and aluminium, 30 x 50 cm, 2010
4. Conspirator, copper, glass and aluminium, 30 x 50 cm, 2010
5. Succession, birch plywood and stainless steel, 160 x 70 x 5 cm, 2007.
Courtesy Galerie Georges Verney-Carron.
6. Clink-Clank, birch plywood, 350 x 95 x 95 cm, 2007.
Courtesy Galerie Georges Verney-Carron.
7. Bounds, plywood, electric cables, neon, variable dimensions, 2007.
Courtesy Galerie Guy Baertschi.

Drawings

8. Study for Captor, acrylic and pencil on paper, 56 x 65 cm, 2010
9. Study for Conspirator, acrylic and pencil on paper, 56 x 65 cm, 2010
10. Study for Akumulator, acrylic and pencil on paper, 56 x 65 cm, 2010
11. Kino, watercolour on paper, 56 x 65 cm, 2009
12. Bad Energy Cleaner, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009
13. Mechanical Lungs, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009
14. Study for the Heart of Africa 1, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009
15. Study for the Heart of Africa 2, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009
16. Study for the Heart of Africa 3, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009
17. Study for the Heart of Africa 4, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009
18. Dispenser, ink on paper, 56 x 65 cm, 2009
19. Study for a Sculpture, acrylic on paper, 56 x 65 cm, 2009
20. Study for a Sculpture, acrylic on paper, 56 x 65 cm, 2009
21. Study for a Sculpture, acrylic on paper, 56 x 65 cm, 2009
22. Study for a Sculpture, acrylic on paper, 56 x 65 cm, 2009
23. Study for a Sculpture, acrylic on paper, 56 x 65 cm, 2009

Clink-Clank, fullola de bedoll, 350 x 95 x 95 cm, 2007. Per gentilesa de la Galerie Georges Verney-Carron
Clink-Clank, chapa de abedul, 350 x 95 x 95 cm, 2007. Cortesia de la Galerie Georges Verney-Carron
Clink-Clank, birch plywood, 350 x 95 x 95 cm, 2007. Courtesy Galerie Georges Verney-Carron

Mihael Milunovic

Mihael Milunovic

Mihael Milunovic

Nascut el 1967 a Belgrad (Sèrbia)
De doble nacionalitat francesa i sèrbia,
actualment resideix a França.

Estudis

Llicenciat en Pintura per la Facultat de Belles Arts de Belgrad (1992).
Màster per la mateixa facultat (1995).
Especialització a l'École Nationale Supérieure des Beaux-Arts de París (1995 – 1996).

Exposicions individuals

2010 Setembre, *Accumulate*, Fundació Vallpalou, Lleida (Catalunya)
2009 Febrer, *Mothership*, 9bis, Saint-Étienne (França)
2009 15 de gener – 28 de febrer, *Any Atom of Fear*, AirBase MQ, Viena (Àustria)
2008 11 d'abril – 25 de maig, *Submit To*, Galeria Changing Role, Nàpols (Itàlia)
2008 11 de gener – 26 de març, *Hollow Charge/Charge Creuse*, Galeria orges Verney Carron, Lió (França)
2007 13 de setembre – 11 de gener del 2008, *Bounds*, Project Room, Galeria Guy Bärtschi, Ginebra (Suïssa)
2007 Juny – setembre, *Uncomfortable Realities*, Galeria Pièce Unique, París (França)
2006 15 de març – 7 de maig, *Memory* (amb Leo Polhuis, J.F. Langhans i Dusan Skala), Galeria Langhans, Praga (República Txeca)
2005 Abril (amb Erik Binder i Renata Poljak), Galeria Hilger Contemporary, Viena (Àustria)

Nacido en 1967 en Belgrado (Serbia)
De doble nacionalidad francesa y serbia, en la actualidad reside en Francia.

Estudios

Licenciado en Pintura por la Facultad de Bellas Artes de Belgrado (1992).
Máster por dicha facultad (1995).
Especialización en la École Nationale Supérieure des Beaux-Arts de París (1995 – 1996).

Exposiciones individuales

2010 Septiembre, *Accumulate*, Fundació Vallpalou, Lleida (Catalunya)
2009 Febrero, *Mothership*, 9bis, Saint-Étienne (Francia)
2009 15 de enero – 28 de febrero, *Any Atom of Fear*, AirBase MQ, Viena (Austria)
2008 11 d'abril – 25 de mayo, *Submit To*, Galería Changing Role, Nápoles (Italia)
2008 11 de enero – 26 de marzo, *Hollow Charge/Charge Creuse*, Galería Georges Verney Carron, Lyon (Francia)
2007 13 de septiembre – 11 de enero de 2008, *Bounds*, Project Room, Galería Guy Bärtschi, Ginebra (Suiza)
2007 Junio – setiembre, *Uncomfortable Realities*, Galería Pièce Unique, París (Francia)
2006 15 de marzo – 7 de mayo, *Memory* (con Leo Polhuis, J.F. Langhans y Dusan Skala), Galería Langhans, Praga, República Checa

Born 1967 in Belgrade (Serbia)
Dual citizen of France and Serbia,
currently living in France.

Education

BA in Painting from the Faculty of Fine Arts in Belgrade, 1992.
MA from the same faculty, 1995.
Specialization at the École Nationale Supérieure des Beaux-Arts in Paris, 1995 – 1996.

Solo exhibitions

2010 September, *Accumulate*, Fundació Vallpalou, Lleida, Spain
2009 February, *Mothership*, 9bis, Saint-Étienne, France
2009 15 January – 28 February, *Any Atom of Fear*, AirBase MQ, Vienna, Austria
2008 11 April – 25 May, *Submit To*, Galeria Changing Role, Naples, Italy
2008 11 January – 26 March, *Hollow Charge/Charge Creuse*, Galerie Georges Verney Carron, Lyon, France
2007 13 September – 11 January 2008, *Bounds*, Project Room, Galerie Guy Bärtschi, Geneva, Switzerland
2007 June – September, *Uncomfortable Realities*, Galerie Pièce Unique, Paris, France
2006 15 March – 7 May, *Memory* (with Leo Polhuis, J.F. Langhans and Dusan Skala), Gallery Langhans, Prague, Czech Republic
2005 April (with Erik Binder and Renata Poljak), Gallery Hilger Contemporary, Vienna, Austria

2004 24 de novembre – 8 de desembre, *Under Che*, Art Space O3one, Belgrad (Sèrbia i Montenegro)
2004 Maig, *Sacred Weapon*, Galeria La Serre, École Supérieure des Beaux-Arts et de Design, Saint-Étienne (França)
2003 Setembre, *Notebooks*, Centre Culturel Français, Belgrad (Sèrbia i Montenegro)
2003 Juliol, *Sample, photographs, flags and lightboxes*, Galeria Zvono, Belgrad (Sèrbia i Montenegro)
2003 8 de març – 20 d'abril, *Balkan Matrix* (amb Stevan Vukovic), Galeria Cornerhouse, Manchester (Regne Unit)
2002 Gener – març, *Drawings, photographs and paintings*, Centre Culturel Yougoslave, París (França)
1999 Juny, projecte per a la instal·ació *Veritas*, Venècia (Itàlia)
1998 Octubre, *Sale*, Galeria 12+, Belgrad (Sèrbia i Montenegro)
1998 Octubre, *Shaman i Reliquaries*, Galeria C.C, Nis (Sèrbia i Montenegro)
1998 Febrer, *Géopeinture II*, Galeria Nikki Diana Marquardt, París (França)

2005 Abril (con Erik Binder y Renata Poljak), Galería Hilger Contemporary, Viena (Austria)
2004 24 de novembre – 8 de diciembre, *Under Che*, Art Space O3one, Belgrado, Serbia y Montenegro
2004 Mayo, *Sacred Weapon*, Galerie La Serre, École Supérieure des Beaux-Arts et de Design, Saint-Étienne, France
2003 Setembre, *Notebooks*, Centre Culturel Français, Belgrade, Serbia and Montenegro
2003 Juliol, *Sample, photographs, flags and lightboxes*, Galeria Zvono, Belgrade, Serbia and Montenegro
2003 Julio, *Sample, photographs, flags and lightboxes*, Gallery Zvono, Belgrade, Serbia and Montenegro
2003 8 March – 20 April, *Balkan Matrix* (with Stevan Vukovic), Cornerhouse Gallery, Manchester, UK
2003 8 de marzo – 20 d'abril, *Balkan Matrix* (con Stevan Vukovic), Galeria Cornerhouse, Manchester (Reino Unido)
2002 Enero – marzo, *Drawings, photographs and paintings*, Centre Culturel Yougoslave, París (França)
1999 Junio, proyecto para la instalación *Veritas*, Venecia (Itàlia)
1998 Octubre, *Sale*, Galería 12+, Belgrado, Serbia y Montenegro
1998 Octubre, *Shaman and Reliquaries*, C.C Gallery, Nis, Serbia and Montenegro
1998 Febrero, *Géopeinture II*, Galerie Nikki Diana Marquardt, París (França)
1998 Octubre, *Shaman y Reliquaries*, Galería C.C, Nis (Serbia y Montenegro)
1998 Febrero, *Géopeinture II*, Galeria Nikki Diana Marquardt, París (França)

2004 24 November – 8 December, *Under Che*, Art Space O3one, Belgrade, Serbia and Montenegro
2004 May, *Sacred Weapon*, Galerie La Serre, École Supérieure des Beaux-Arts et de Design, Saint-Étienne, France
2003 September, *Notebooks*, Centre Culturel Français, Belgrade, Serbia and Montenegro
2003 July, *Sample, photographs, flags and lightboxes*, Gallery Zvono, Belgrade, Serbia and Montenegro
2003 8 March – 20 April, *Balkan Matrix* (with Stevan Vukovic), Cornerhouse Gallery, Manchester, UK
2002 January – March, *Drawings, photographs and paintings*, Centre Culturel Yougoslave, Paris, France
1999 June, project for the installation *Veritas*, Venice, Italy
1998 October, *Sale*, Gallery 12+, Belgrade, Serbia and Montenegro
1998 October, *Shaman and Reliquaries*, C.C Gallery, Nis, Serbia and Montenegro
1998 February, *Géopeinture II*, Galerie Nikki Diana Marquardt, Paris, France

Tria d'exposicions col·lectives

Selección de exposiciones colectivas

Selected group exhibitions

2010 Juliol, *Promenade III*, Galerija Nova, Belgrad (Sèrbia)
2010 Juny, *Fake!*, Stedelijk Museum, Aalst (Bèlgica)
2010 Juny, *Promenade II*, Solares, Parma (Itàlia)
2010 Maig, *Central Europe Revisited II*, Col·lecció Esterhazy, Eisenstadt (Àustria)
2009 Juny, *Elusive Dreams*, Les Hauts du Ru, Montreuil (França)
2008 Desembre, Galeria Poulsen, Copenhague (Dinamarca)
2008 Octubre, Biennal de Poznan, Poznan (Polònia)
2008 27 de juny – 12 de juliol, Galeria Poulsen, Copenhague (Dinamarca)
2008 21 de juny – 3 de juliol, *Walls and Gateways*, Existente-ACEC, Gant (Bèlgica)
2008 Juny, Prix Antoine Marin, Arcueil (França)
2008 Febrer, Fira d'Art de Bolonya, Pièce Unique i Changing Role – Move Over Gallery, Bolonya (Itàlia)
2006 Octubre, *Art, Life and Confusion*, 47è Saló d'Octubre, a cura de René Block, Belgrad (Sèrbia)
2006 Setembre, *Seven Perspectives on Desire*, Espace Sol, Seül, Corea del Sud
2006 Juny – setembre, *Giardino – Luoghi della piccola realtà*, Palazzo d'Arte Napoli – Museu d'Art Contemporani, Nàpols (Itàlia)
2005 Maig – agost, *Domicile*, Museu d'Art Modern, Saint-Étienne (França)
2005 Maig, *On Normality/Nineties*, Muzej Savremene Umetnosti, Belgrad (Sèrbia i Montenegro)
2005 Març – agost, *The Giving Person*, Palazzo d'Arte Napoli – Museu d'Art Contemporani, Nàpols (Itàlia)

2010 Julio, *Promenade III*, Galerija Nova, Belgrado (Serbia)
2010 Junio, *Fake!*, Stedelijk Museum, Aalst (Bélgica)
2010 Junio, *Promenade II*, Solares, Parma (Italia)
2010 Mayo, *Central Europe Revisited II*, Colección Esterhazy, Eisenstadt (Austria)
2009 Junio, *Elusive Dreams*, Les Hauts du Ru, Montreuil, France
2008 Diciembre, Galería Poulsen, Copenhague (Dinamarca)
2008 Octubre, Bienal de Poznan, Poznan (Polonia)
2008 27 de junio – 12 de julio, Galería Poulsen, Copenhague (Dinamarca)
2008 21 de junio – 3 de julio, *Walls and Gateways*, Existente-ACEC, Gante (Bélgica)
2008 Junio, Prix Antoine Marin, Arcueil, France
2008 Febrero, Bologna Art Fair, Pièce Unique and Changing Role – Move Over Gallery, Bologna, Italy
2006 Octubre, *Art, Life and Confusion*, 47º Salón de Octubre, comisariado por René Block, Belgrado (Serbia)
2006 Septiembre, *Seven Perspectives on Desire*, Espace Sol, Seúl, Corea del Sur
2006 Junio – septiembre, *Giardino – Luoghi della piccola realtà*, Palazzo d'Arte Napoli – Museum of Contemporary Art, Naples, Italy
2005 Mayo – Agosto, *Domicile*, Musée d'Art Moderne, Saint-Étienne, France
2005 Mayo, *On Normality/Nineties*, Muzej Savremene Umetnosti, Belgrade, Serbia and Montenegro
2005 Març – Agosto, *The Giving Person*, Palazzo d'Arte Napoli – Museum of Contemporary Art, Naples, Italy

Estudi per a Escultura, acrílic sobre paper, 56 x 65 cm, 2009
Estudio para Escultura, acrílico sobre papel, 56 x 65 cm, 2009
Study for a sculpture, acrylic on paper, 56 x 65cm, 2009

2004 5 – 13 de novembre, Monat der Fotografie, Viena (Àustria)
2004 Juny, Belgrade Art Inc., Sezession Haus, Viena (Àustria)
2004 Maig, *Passage d'Europe*, Museu d'Art Modern, Saint-Étienne (França)
2003 Desembre, *Urban Fog of Belgrade*, Bikini Haus, Berlín (Alemanya)
2003 Agost, *In the Gorges of the Balkans*, Kunsthalle Fridericianum, Kassel (Alemanya)
2003 8 de juny – 30 de setembre, II Biennal de València
2003 24 de maig – 26 d'octubre, *Real Utopia*, projecte "Good News", Capital Europea de la Cultura 2003, Graz (Àustria)
2002 Octubre, *Balkan Konsulat*, Galeria Rotor, Graz (Àustria)
2002 Maig, Biennal de Pancevo, Pancevo (Sèrbia i Montenegro)
2001 Novembre, *Young dialogues*, Espace Ernst Hilger, París (França)
2001 Octubre, *Conversations*, Museu d'Art Contemporani, Belgrad (Sèrbia i Montenegro)
2001 10 – 15 d'octubre, Foire d'Art Contemporain (FIAC), Parc des Expositions, París (França)
2001 Setembre, *Die Sammlung*, Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, Viena (Àustria)
2001 7 – 15 de juny, *Central artLab: neue Kunst aus Mitteleuropa*, Siemens Austria i Galeria Hilger, Museums Quartier, Viena (Àustria)
2001 16 de maig – 24 de setembre, *Témoins Oculaires*, Galerie du Petit Château CAUE, Sceaux (França)
2001 Març, *Topologies of Death*, Beograd Gallery, Belgrad (Sèrbia i Montenegro)

2005 Marzo – agosto, *The Giving Person*, Pallazo d'Arte Napoli – Museo de Arte Contemporáneo, Nàpoles (Itàlia)
2004 5 – 13 de novembre, Monat der Fotografie, Viena (Àustria)
2004 Juny, Belgrade Art Inc., Sezession Haus, Viena, Àustria
2004 Maig, *Passage d'Europe*, Musée d'Art Moderne, Saint-Étienne, France
2003 Desembre, *Urban Fog of Belgrade*, Bikini Haus, Berlin, Germany
2003 Agost, *In the Gorges of the Balkans*, Kunsthalle Fridericianum, Kassel, Germany
2003 8 June – 30 September, II Bienal de Valencia, Valencia, Spain
2003 24 May – 26 October, *Real Utopia*, Project "Good News", European Capital of Culture Graz 2003, Graz, Austria
2002 October, *Balkan Konsulat*, Gallery Rotor, Graz, Austria
2002 May, Pancevo Biennial, Pancevo, Serbia and Montenegro
2001 November, *Young dialogues*, Espace Ernst Hilger, Paris, France
2001 October, *Conversations*, Museum of Contemporary Art, Belgrade, Serbia and Montenegro
2001 10 – 15 October, Foire d'Art Contemporain (FIAC), Parc des Expositions, Paris, France
2001 September, *Die Sammlung*, Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, Vienna, Austria
2001 7 – 15 June, *Central artLab: neue Kunst aus Mitteleuropa*, Siemens Austria and Gallery Hilger, Museums Quartier, Vienna, Austria
2001 16 May – 24 September, *Témoins Oculaires*, Galerie du Petit Château CAUE, Sceaux, France
2001 March, *Topologies of Death*, Beograd Gallery, Belgrade, Serbia and Montenegro

2000 Maig, *L'autre moitié de l'Europe*, Galerie Nationale du Jeu de Paume, París (França)
1999 21 de desembre – 30 d'abril, *Dessiner le monde. De l'aquarelle au pixel*, Cité des Sciences, París (França)
1999 Desembre, Galeria Lucien Durand Le Gaillard, París (França)
1999 Setembre, *WAIW workshop*, Galeria Eikaas, Dale (Noruega)
1999 Juny – juliol, *The Living Art Museum*, Reykjavík (Islandia)
1999 27 d'abril – 31 d'octubre, Saline Royale, Arc et Senans (França)

2001 16 de mayo – 24 de setembre, *Témoins Oculaires*, Galerie du Petit Château CAUE, Sceaux (França)
2001 Marzo, *Topologies of Death*, Beograd Gallery, Belgrado (Serbia y Montenegro)
2000 Mayo, *L'autre moitié de l'Europe*, Galerie Nationale du Jeu de Paume, París (França)
1999 21 de diciembre – 30 de abril, *Dessiner le monde. De l'aquarelle au pixel*, Cité des Sciences, París (França)
1999 Diciembre, Galería Lucien Durand Le Gaillard, París (França)
1999 Septiembre, *WAIW workshop*, Eikaas Gallery, Dale, Norway
1999 June – July, *The Living Art Museum*, Reykjavík, Iceland
1999 27 April – 31 October, Saline Royale, Arc et Senans, France

2000 May, *L'autre moitié de l'Europe*, Galerie Nationale du Jeu de Paume, Paris, France
1999 21 December – 30 April, *Dessiner le monde. De l'aquarelle au pixel*, Cité des Sciences, Paris, France
1999 December, Galerie Lucien Durand Le Gaillard, Paris, France
1999 September, *WAIW workshop*, Eikaas Gallery, Dale, Norway
1999 June – July, *The Living Art Museum*, Reykjavík, Iceland
1999 27 April – 31 October, Saline Royale, Arc et Senans, France

Obres d'art en col·leccions

Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, Viena (Àustria)
Museo d'Arte Contemporanea Palazzo Forti, Verona (Itàlia)
Muzej Savremene Umetnosti Beograd, Belgrad (Sèrbia)
Moët Chandon, Épernay (França)
I en nombroses col·leccions particulars.

Obras de arte en colecciones

Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, Viena (Austria)
Museo d'Arte Contemporanea Palazzo Forti, Verona (Italy)
Muzej Savremene Umetnosti Beograd, Belgrade (Serbia)
Moët Chandon, Épernay (France)
Y en numerosas colecciones particulares.

Works in collections

Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, Vienna, Austria
Museo d'Arte Contemporanea Palazzo Forti, Verona, Italy
Muzej Savremene Umetnosti Beograd, Belgrade, Serbia and Montenegro
Moët Chandon, Épernay, France
And in many private collections.

